Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0278

Dzimumu līdztiesības stratēģija 2025. gadam

Eiropas Parlamenta 2025. gada 13. novembra rezolūcija par dzimumu līdztiesības stratēģiju 2025. gadam (2024/2125(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. un 3. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8., 10., 19., 79., 83., 151., 153. un 157. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 1., 21., 23. un 24. pantu,

– ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Parlaments, Padome un Komisija pasludināja un parakstīja 2017. gada 17. novembrī, un Komisijas 2021. gada 4. marta paziņojumu "Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns" (COM(2021)0102),

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,

– ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu un tās vispārīgos ieteikumus,

– ņemot vērā 2006. gada 12. decembrī pieņemto ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,

– ņemot vērā ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas 2025. gada 21. martā pieņemtos noslēguma apsvērumus par Eiropas Savienības apvienoto otro un trešo periodisko ziņojumu un jo īpaši tās ieteikumus saskaņā ar noslēguma apsvērumu 6. pantu,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 1965. gada 21. decembrī pieņemto Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu,

– ņemot vērā ANO 1995. gada 15. septembra Pekinas deklarāciju un Rīcības platformu, kā arī tās pārskatīšanas konferenču rezultātus,

– ņemot vērā ANO Drošības padomes 2000. gada 31. oktobra rezolūciju Nr. 1325 (2000) par sievietēm, mieru un drošību,

– ņemot vērā ANO 2015. gada 21. oktobra Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tajā noteiktos ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 5. IAM "Panākt dzimumu līdztiesību un nodrošināt iespējas visām sievietēm un meitenēm" un 3. IAM "Nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labklājību jebkura vecuma cilvēkiem" (tostarp sievietēm un meitenēm), kā arī ar to saistītos mērķus un rādītājus,

– ņemot vērā *Eurostat* 2024. gada jūnija ziņojumu "*Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition*"[1] ("Ilgtspējīga attīstība Eiropas Savienībā: uzraudzības ziņojums par progresu IAM sasniegšanā ES kontekstā – 2024. gada izdevums"),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada maija ziņojumu "*EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*"[2] ("ES brīvprātīgais pārskats par Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanu"),

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas 1951. gada 29. jūnija Konvenciju par vienlīdzīgu atalgojumu un Starptautiskās Darba organizācijas 2019. gada 21. jūnija Konvenciju pret vardarbību un aizskarošu izturēšanos,

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas 2024. gada 14. jūnija rezolūciju par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un aprūpes ekonomiku,

– ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 11. maija Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija), ko ES ratificēja 2023. gada jūnijā, un Ekspertu grupas vardarbības pret sievietēm un

---

1 *Eurostat*, "*Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition*", 2024. gads, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Eiropas Komisija, "*EU voluntary Review on the implementation of the Sustainable Development Agenda for 2030*", 2023. gads, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

vardarbības ģimenē novēršanai (*GREVIO*) valstu uzraudzības ziņojumus par konvencijas īstenošanu,

– ņemot vērā Eiropas Padomes 2021. gada aprīļa ziņojumu "*Second General Report on GREVIO's Activities*" ("Otrais pārskata ziņojums par *GREVIO* darbību"),

– ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra un Eiropas Padomes struktūru ieteikumus, ziņojumus un rezolūcijas,

– ņemot vērā 2006. gada novembrī pieņemtos Jogjakartas principus un 2017. gada novembrī pieņemtos Jogjakartas 10 papildu principus,

– ņemot vērā ANO Cilvēktiesību komitejas 2016. gada 31. marta paziņojumu Nr. 2324/2013 lietā *Mellet* / Īrija (6. zemsvītras piezīme, 7.7. punkts) un 2011. gada 29. marta paziņojumu Nr. 1608/2007 lietā *L.M.R.* / Argentīna (9.3. un 9. punkts),

– ņemot vērā kopš 1975. gada pieņemtās EEK un ES direktīvas par vienlīdzīgas attieksmes pret sievietēm un vīriešiem dažādiem aspektiem (Direktīva 79/7/EEK[3], Direktīva 86/613/EEK[4],

---

[3] Padomes Direktīva 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

[4] Padomes Direktīva 86/613/EEK (1986. gada 11. decembris) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu pret pašnodarbinātiem vīriešiem un sievietēm, to skaitā lauksaimniecībā nodarbinātiem, un par pašnodarbinātu grūtnieču un māšu aizsardzību (OV L 359, 19.12.1986., 56. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj).

Direktīva 92/85/EEK[5], Direktīva 2004/113/EK[6], Direktīva 2006/54/EK[7] un Direktīva 2010/41/ES[8]),

– ņemot vērā Padomes Direktīvu 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības[9] (Rasu vienlīdzības direktīva), un Komisijas 2020. gada 18. septembra paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: ES rasisma apkarošanas rīcības plāns 2020.–2025. gadam" (COM(2020)0565),

– ņemot vērā Komisijas 2008. gada 2. jūlija priekšlikumu Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (COM(2008)0426) (horizontālā diskriminācijas aizlieguma direktīva),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/99/ES (2011. gada 13. decembris) par Eiropas aizsardzības rīkojumu[10],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI[11],

---

5 Padomes Direktīva 92/85/EEK (1992. gada 19. oktobris) par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti (OV L 348, 28.11.1992., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj).

6 Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj).

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj).

9 OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

10 OV L 338, 21.12.2011., 2. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.

11 OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām[12],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1158 (2019. gada 20. jūnijs) par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES[13] (Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīva),

– ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta 2019. gada 4. jūlija darba dokumentu "ES rīcības plāns par sievietēm, mieru un drošību (SMD) 2019.–2024. gadam", kam termiņš bija 2023. gada novembrī un kas tika pagarināts līdz 2027. gadam,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 7. oktobra paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars (COM(2020)0620),

– Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts)[14],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2381(2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem[15],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu[16],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1385 (2024. gada 14. maijs) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu[17],

---

12 OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

13 OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

14 OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

15 OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

16 OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

17 OV L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1500 (2024. gada 14. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un ar ko groza Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES[18],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1712 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību[19] (pārskatītā Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīva),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 6. februāra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un seksuālu vardarbību pret bērniem atspoguļojošu materiālu apkarošanu, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI (COM(2024)0060),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 25. novembra kopīgo paziņojumu “ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (*GAP III*) — vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā” (JOIN(2020)0017), kas tika pagarināts līdz 2027. gadam, un tam pievienoto 2020. gada 25. novembra kopīgo dienestu darba dokumentu “Mērķi un rādītāji dzimumu līdztiesības rīcības plāna III (2021.–2025.) īstenošanas satvaram” (SWD(2020)0284),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūnija paziņojumu “ES stratēģija par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads)” (COM(2020)0258),

– ņemot vērā Eiropas Vēža uzveikšanas plānu (COM(2021)0044), ES Vēža izpētes misiju un Īpašās komitejas attiecībā uz vēža uzveikšanu galīgo ziņojumu,

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam” (COM(2021)0101),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu

---

18 OV L, 2024/1500, 29.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

19 OV L, 2024/1712, 24.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014[20],

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 7. septembra paziņojumu par Eiropas Aprūpes stratēģiju (COM(2022)0440), kuras mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus, cenas ziņā pieņemamus un pieejamus aprūpes pakalpojumus, lai uzlabotu gan aprūpes saņēmēju, gan (formālo un neoficiālo) aprūpētāju (kas galvenokārt ir sievietes) situāciju,

– ņemot vērā Padomes ieteikumu (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei[21],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts)[22],

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 25. septembra paziņojumu “LGBTIK līdztiesības stratēģijas 2020.–2025. gadam īstenošana” (COM(2024)0420),

– ņemot vērā Urzulas fon der Leienas 2024. gada 18. jūlija politiskās pamatnostādnes “Eiropas izvēle. Politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2024–2029)”,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 7. marta paziņojumu “Sieviešu tiesību ceļvedis” (COM(2025)0097),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada marta ziņojumu “2025. gada ziņojums par dzimumu līdztiesību ES”,

– ņemot vērā Padomes 2006. gada 2. jūnija secinājumus par sieviešu veselību[23],

– ņemot vērā Tiesas 2021. gada 14. decembra spriedumu lietā *V.M.A. / Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”*[24],

---

20 OV L 107, 26.3.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.
21 OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.
22 OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
23 OV C 146, 22.6.2006., 4. lpp.
24 Tiesas 2021. gada 14. decembra spriedums lietā *V.M.A./Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

– ņemot vērā 2013. gada 11. decembra rezolūciju par sievietēm ar invaliditāti[25],

– ņemot vērā 2018. gada 29. novembra rezolūciju par sieviešu ar invaliditāti stāvokli[26],

– ņemot vērā 2019. gada 13. februāra rezolūciju par pretreakciju pret sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā[27],

– ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ES pievienošanos Stambulas konvencijai un citiem pasākumiem ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai[28],

– ņemot vērā 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību[29],

– ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 23. oktobra rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES ārpolitikā un drošības politikā[30],

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par ES dzimumu līdztiesības stratēģiju[31],

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par dzimumperspektīvu Covid-19 krīzes laikā un pēc tās[32],

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par digitālās plaisas starp dzimumiem novēršanu: sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā[33],

– ņemot vērā 2021. gada 11. februāra rezolūciju par nākotnes izaicinājumiem Eiropā sieviešu tiesību jomā: vairāk nekā 25 gadus pēc Pekinas deklarācijas un Rīcības platformas[34],

– ņemot vērā 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par dzimumu līdztiesības veicināšanu ar zinātni, tehnoloģiju, inženierzinātnēm un matemātiku (*STEM*) saistītā izglītībā un karjeras veidošanā[35],

---

25 OV C 468, 15.12.2016., 128. lpp.
26 OV C 363, 28.10.2020., 164. lpp.
27 OV C 449, 23.12.2020., 102. lpp.
28 OV C 232, 16.6.2021., 48. lpp.
29 OV C 331, 17.8.2021., 5. lpp.
30 OV C 404, 6.10.2021., 202. lpp.
31 OV C 456, 10.11.2021., 208. lpp.
32 OV C 456, 10.11.2021., 191. lpp.
33 OV C 456, 10.11.2021., 232. lpp.
34 OV C 465, 17.11.2021., 160. lpp.
35 OV C 67, 8.2.2022., 137. lpp.

– ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību uz to stāvokli Eiropas Savienībā sieviešu veselības kontekstā[36],

– ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai ar dzimumu saistīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā[37],

– ņemot vērā 2021. gada 14. decembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par cīņu pret vardarbību, kas saistīta ar dzimumu – kibervardarbību[38],

– ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par sieviešu un vīriešu līdztiesību Eiropas Savienībā 2018.–2020. gadā[39],

– ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III[40],

– ņemot vērā 2022. gada 3. maija rezolūciju par sieviešu ekonomiskās neatkarības sasniegšanu ar uzņēmējdarbību un pašnodarbinātību[41],

– ņemot vērā 2022. gada 5. jūlija rezolūciju par virzību uz kopīgu Eiropas rīcību aprūpes jomā[42],

– ņemot vērā 2022. gada 5. jūlija rezolūciju par sieviešu nabadzību Eiropā[43],

– ņemot vērā 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par seksuālās uzmākšanās ES un kustības “MeToo” izvērtēšanu[44],

– ņemot vērā 2023. gada 14. septembra rezolūciju par prostitūcijas reglamentēšanu ES: tās pārrobežu sekas un ietekme uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām[45],

---

36 OV C 81, 18.2.2022., 43. lpp.
37 OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.
38 OV C 251, 30.6.2022., 2. lpp.
39 OV C 251, 30.6.2022., 23. lpp.
40 OV C 347, 9.9.2022., 150. lpp.
41 OV C 465, 6.12.2022., 54. lpp.
42 OV C 47, 7.2.2023., 30. lpp.
43 OV C 47, 7.2.2023., 2. lpp.
44 OV C, C/2023/1224, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 OV C, C/2024/1767, 22.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.

– ņemot vērā 2024. gada 11. aprīļa rezolūciju par grūtniecības pārtraukšanas tiesību iekļaušanu ES Pamattiesību hartā[46],

– ņemot vērā 2024. gada 19. decembra ieteikumu Padomei saistībā ar ES prioritātēm ANO Sieviešu statusa komisijas 69. sesijā[47],

– ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas 2025. gada 9. aprīļa atzinumu par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē,

– ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras (*FRA*), *Eurostat* un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) 2024. gada 25. novembra ziņojumu "ES apsekojums par vardarbību, kas saistīta ar dzimumu: galvenie rezultāti",

– ņemot vērā *EIGE* 2024. gada 10. decembrī publicēto dzimumu līdztiesības indeksu 2024. gadā,

– ņemot vērā Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāta 2021. gada novembrī publicēto pētījumu par rīcībpolitiku attiecībā uz ilgtermiņa aprūpes sniedzējiem,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A10-0210/2025),

A. tā kā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju ir pamattiesības, kas atzītas līgumos[48] un ES Pamattiesību hartā un ir būtiskas ES turpmākai attīstībai; tā kā ES ir svarīga loma nevienlīdzības novēršanā un līdztiesības veicināšanā, kā noteikts LESD[49];

B. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām un pamattiesībām, tā ir Eiropas sociālo tiesību pīlāra galvenais pamatprincips, kā arī būtisks nosacījums progresam, kas prasa veicināt vienlīdzīgas iespējas un rezultātus agrīnā izglītības posmā un izskaust dzimumu stereotipus no bērnības; tā kā Parlaments atzinīgi vērtē principus, kas kā minimālie standarti iekļauti Komisijas

---

46 OV C, C/2025/1279, 13.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

47 OV C, C/2025/1971, 11.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

48 LES 2. pants un 3. panta 3. punkts, LESD 8., 10., 19. un 157. pants, kā arī ES Pamattiesību hartas 21. un 23. pants.

49 Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pants: "Veicot savas darbības, Savienība tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt vienlīdzību".

2025. gada 7. marta paziņojumam “Sieviešu tiesību ceļvedis” pievienotajā deklarācijā, uzsverot, ka ir vajadzīgi vērienīgāki mērķi;

C. tā kā ES 2024. gada dzimumu līdztiesības indeksā dalībvalstis saņēma vidēji 71,0 punktus no 100 punktiem, kas ir ļoti mērens uzlabojums par 0,8 punktiem salīdzinājumā ar iepriekš publicētajiem indeksa rezultātiem; tā kā palielinās negatīva attieksme pret progresu dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību jomā, proti, centieni atjaunot novecojušas dzimumu lomas kā normu, apšaubot dzimumu līdztiesības jomā panāktos sasniegumus un bloķējot turpmāku progresu; tā kā daudzas ieinteresētās personas, tostarp ANO Ģenerālā asambleja, ir atzinušas, ka pastāv aktīva pretestība sasniegumiem un panākumiem dzimumu līdztiesības jomā un palielinās negatīva attieksme pret sieviešu tiesībām; tā kā pret dzimumu līdztiesību un tiesībām vērstas kustības diendienā apdraud sieviešu un meiteņu pamattiesības un sasniegumus dzimumu līdztiesības jomā un vispārējā negatīvā attieksme pret sievietēm un sieviešu tiesībām ir jūtama arī globālajos dienvidos, jo attīstības palīdzības samazinājums galvenokārt skar sievietes jaunattīstības teritorijās un globālais aizlieguma noteikums (*global gag rule*) ir īpaši vērsts uz sieviešu tiesību organizācijām; tā kā pastāv skaidra un akūta nepieciešamība atkārtoti apstiprināt, aizsargāt un izvērst dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu cilvēktiesības[50];

D. tā kā kustības, kas iestājas pret dzimumu līdztiesības politiku, ģimeņu daudzveidību, viendzimuma laulībām, seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām (*SRHR*) un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu, cenšas ietekmēt valstu un Eiropas politikas veidošanu; tā kā galēji labējās partijas un antidemokrātiskas, fašistiskas ideoloģijas, kas kļūst arvien sekmīgākas un populārākas, cenšas graut iedibinātās tiesības, kavēt likumdošanas progresu un vājināt institucionālos mehānismus, kas paredzēti, lai aizsargātu sievietes, meitenes un atstumtākos cilvēkus mūsu sabiedrībā; tā kā tās apdraud sasniegumus attiecībā uz sieviešu tiesībām, dzimumu līdztiesību un tiesiskumu, kā arī pamattiesības kopumā ES un tās dalībvalstīs, tostarp izmantojot koordinētas dezinformācijas kampaņas; tā kā mehānismi, ar kuriem šīs kustības organizē, finansē, mobilizē un īsteno ietekmi pāri valstu robežām, joprojām lielākoties nav pietiekami pētīti, taču 2021. gada ziņojumā[51] ir norāde uz transnacionālu tīklu, kas pieņem stratēģiskus

---

50 ANO Ģenerālā asambleja, “*Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls*”, Darba grupas sieviešu un meiteņu diskriminācijas jautājumos ziņojums, 2024. gada 15. maijs, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

51 Eiropas Parlamenta Seksuālo un reproduktīvo tiesību forums, “*Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe*”, 2021. gads, ttps://www.epfweb.org/node/837.

finanšu lēmumus pāri starptautiskām robežām; tā kā pasaulē var novērot satraucošu tā dēvētās manosfēras pieaugumu, kad vīriešu tiešsaistes sociālo mediju ietekmētāji popularizē nepatiesus apgalvojumus par to, ka feminisms un dzimumu līdztiesība ir panākta uz vīriešu tiesību rēķina, kā arī izmanto ekstrēmu valodu, normalizē vardarbību pret sievietēm un meitenēm un palielina saikni ar radikalizāciju un ekstrēmistu ideoloģijām[52]; tā kā Komisijai kā Līgumu izpildes uzraudzītājai vajadzētu būt arī sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības aizsardzības priekšgalā, jo šādas norises tieši apdraud LES 2. pantā noteiktās cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības un tiesiskuma vērtības; tā kā daži Komisijas priekšlikumi, kuru mērķis ir regulējuma vienkāršošana, piemēram, pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 2025. gada darba programmas sākotnējais projekts, var kavēt dzimumu līdztiesību, kā tas bija gadījumā ar paziņoto plānu atsaukt priekšlikumu horizontālajai diskriminācijas novēršanas direktīvai; tā kā dzimumu līdztiesība ir priekšnoteikums konkurētspējas stiprināšanai un ilgtspējīgas izaugsmes panākšanai;

E. tā kā ar dzimumu saistīta vardarbība (*GBV*) ir sistēmiska problēma un joprojām ir pasaulē plaši izplatīta un endēmiska parādība, tostarp ES, un tai ir smagas sekas cietušajiem un izdzīvojušajiem, tostarp sievietēm un meitenēm, un sabiedrībai kopumā, jo tā pastiprina sistēmisku dzimumu nevienlīdzību un saglabā kaitīgas struktūras, kuru pamatā ir dzimumu stereotipi; tā kā Direktīvas par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu pieņemšana 2024. gadā bija svarīgs pagrieziena punkts ceļā uz *GBV* izskaušanu un tā kā tagad būs ļoti svarīgi nodrošināt, lai dalībvalstis to pilnībā un savlaicīgi īstenotu, vienlaikus atzīstot arī to, ka mums ir jāturpina izstrādāt ātrus, inovatīvus un efektīvus atbildes pasākumus, tostarp izmantojot digitālos rīkus un mākslīgā intelekta tehnoloģijas; tā kā aptuveni trešdaļa sieviešu ES, kuras ir saskārušās ar seksuālu uzmākšanos, to ir piedzīvojušas darbavietā[53], un tas ir radījis postošas sekas cietušajām; tā kā minētais liecina par to, cik svarīgi ir ieviest konkrētus likumdošanas pasākumus, lai novērstu ar dzimumu saistītu vardarbību darbavietā, tostarp ieviest atbalstu cietušajiem, kā arī stingrus preventīvus pasākumus; tā kā visas dalībvalstis ir parakstījušas Stambulas konvenciju, bet piecām dalībvalstīm tā vēl ir jāratificē; tā kā 2023. gadā ES pievienojās konvencijai jautājumos, kas ir tās ekskluzīvā kompetencē;

F. tā kā cilvēku tirdzniecība ir viens no rupjākajiem cilvēka pamattiesību un cilvēka cieņas pārkāpumiem un kā organizētās noziedzības atzars tā arvien palielinās, skarot galvenokārt sievietes, nepilngadīgos un bērnus, jo īpaši seksuālas izmantošanas nolūkā, ar

---

52 *UN Women*, "*What is the manosphere and why should we care?*", 2025. gads, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

53 *Eurostat* apsekojums par dzimumbalstītu vardarbību, 2024. gads.

nepatiesiem solījumiem bieži vien iesaistot neaizsargātas sievietes, lai piespiedu kārtā viņas seksuāli izmantotu un pakļautu necilvēcīgiem dzīves apstākļiem; tā kā cilvēku tirdzniecība ir mūsdienu verdzības veids; tā kā ir efektīvi jāsamazina pieprasījums, kas veicina visu veidu ekspluatāciju saistībā ar cilvēku tirdzniecību; tā kā pastāv cieša saikne starp cilvēku tirdzniecību un seksuālu izmantošanu;

G. tā kā dalībvalstīs ir atšķirīgas pieejas prostitūcijai, sākot no kriminālatbildības noteikšanas pakalpojumu sniedzējam vai izmantotājam līdz pakalpojumu legalizācijai; tā kā prostitūcijā iesaistītās sievietes saskaras ar smagākiem cilvēktiesību pārkāpumiem, vardarbību un ekspluatāciju nekā sievietes caurmērā, tostarp ar augstu dzimumbalstītas, psiholoģiskas, fiziskas un seksuālas vardarbības līmeni; tā kā ir daudzi faktori, kas liek cilvēkiem sākt un turpināt nodarboties ar prostitūciju, tostarp nabadzība, ko rada sociālā netaisnība un atstumtība, nevienlīdzība, ierobežotas nodarbinātības iespējas un intersekcionāla diskriminācija; tā kā būtu jāīsteno politika, kas atbalsta cilvēkus, kuri vēlas pamest prostitūciju;

H. tā kā seksuālās un reproduktīvās tiesības ir aizsargātas kā cilvēktiesības starptautiskajos un Eiropas cilvēktiesību tiesību aktos, piemēram, Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Starptautiskajā paktā par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, Konvencijā par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā, un tās ir būtisks visaptverošas veselības aprūpes sniegšanas elements; tā kā 2024. gada 11. aprīļa rezolūcijā Parlaments prasīja iekļaut *SRHR*, tostarp tiesības uz abortu, ES Pamattiesību hartā; tā kā *SRHR*[54] ir būtiski svarīgas cilvēku labklājībai un iespēju nodrošināšanai un tās ietver piekļuvi kontracepcijas pakalpojumiem un informācijai, drošiem un legāliem grūtniecības pārtraukšanas aprūpes pakalpojumiem, zinātniski pamatotai un precīzai informācijai, neauglības ārstēšanai, visaptverošai un vecumam atbilstošai izglītībai par seksualitāti un attiecībām un kvalitatīvai dzemdniecības un ginekoloģiskajai aprūpei; tā kā, neraugoties uz zināmu progresu, dažās dalībvalstīs minētie pakalpojumi un informācija praksē bieži vien nav pieejami un tie tradicionāli tiek uzskatīti par sieviešu ziņā esošiem jautājumiem, kas mazina progresu un turpina dzimumu nevienlīdzību; tā kā vīriešu aktīva iesaistīšanās *SRHR* var palīdzēt vērsties pret kaitīgām dzimumu normām, veicināt kopīgu atbildību ģimenes plānošanā un atbalstīt sieviešu tiesības un labbūtību;

---

54 Kā noteikusi *Guttmacher-Lancet* komisija kopsavilkumā "*Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All*", https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

I. tā kā tiesības uz veselību, jo īpaši uz seksuālo un reproduktīvo veselību, ir pamattiesības, kas būtu jāveicina, un tās nekādā veidā nevar ierobežot vai atcelt; tā kā seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pārkāpumi, tostarp drošu un legālu abortu pakalpojumu liegšana un visu veidu dzemdniecības un ginekoloģiskā vardarbība, ir ar dzimumu saistīta vardarbība un cilvēka pamattiesību pārkāpums, tomēr vairāk nekā 20 miljoniem sieviešu ES joprojām nav piekļuves drošiem un legāliem abortiem un citām *SRHR*; tā kā dažās dalībvalstīs joprojām ir ļoti ierobežojoši tiesību akti, kas aizliedz abortu, izņemot stingri noteiktos apstākļos, vai arī tajās ir praktiski šķēršļi piekļuvei abortam, kā rezultātā sievietēm ir jāmeklē nelegāla aborta iespējas, jādodas uz citām valstīm vai pret savu gribu jāturpina grūtniecība, kas ir cilvēktiesību pārkāpums un ar dzimumu saistītas vardarbības veids, kurš ietekmē sieviešu un meiteņu tiesības uz dzīvību, viņu fizisko un garīgo neaizskaramību un drošību, līdztiesību, nediskrimināciju un veselību un pakļauj viņas nepamatotam ekonomiskam un garīgam stresam; tā kā ar vairāk nekā 1,2 miljoniem parakstu parakstītā Eiropas pilsoņu iniciatīva "Mana balss, mana izvēle" aicina ES visiem nodrošināt piekļuvi drošiem un legāliem abortiem, vienlaikus ievērojot Līgumos noteikto kompetenču sadalījumu, un prasa, lai ES pieņemtu tiesību aktus, ar kuriem izveido finanšu mehānismu, kas palīdzētu tām dalībvalstīm, kuras brīvprātīgi pievienojas šai politikai, nodrošināt drošu aborta aprūpi visiem, kuriem tā nav pieejama; tā kā jaunajos pētījumos par vardarbību dzemdībās tika konstatēts, ka 21 % līdz 81 % aptaujāto sieviešu, kuras bija dzemdējušas, ir saskārušās ar vienu vai vairākiem ar dzemdniecību saistītas vardarbības veidiem, un konstatējumi liecina, ka dalībvalstīs joprojām pastāv problēmas saistībā ar informētu piekrišanu, aprūpi bez piekrišanas, verbālu un fizisku vardarbību un saziņas trūkumu[55]; tā kā Pasaules Veselības organizācija (PVO) norāda, ka kvalitatīvai vecmāšu veiktai aprūpei ir izšķiroša nozīme, lai uzlabotu mātes un jaundzimušo veselības rezultātus, samazinātu iejaukšanās nepieciešamību un uzlabotu sieviešu dzemdību pieredzi[56];

J. tā kā ES 31 % sieviešu vecumā no 18 līdz 74 gadiem ir saskārušās ar fizisku vardarbību (arī draudiem) vai seksuālu vardarbību pieaugušo vecumā un 20 % sieviešu ir piedzīvojušas fizisku vai seksuālu vardarbību (arī draudus) no cilvēka, kas nav viņu partneris, un

---

55 *Quattrocchi P.*, "*Obstetric violence in the European Union*", Eiropas Komisija, 2024. gads, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

56 PVO, publikācija par vecmāšu izglītību un aprūpi, https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

saskaņā ar jaunāko ES mēroga apsekojumu[57] un oficiālajiem ziņojumiem, kas saņemti no 17 dalībvalstīm, 2022. gadā ir notikuši 788 noziegumi, kad sievieti ir nogalinājis viņas intīmais partneris vai ģimenes loceklis[58]; tā kā dati liecina, ka 57 % cilvēku, kas cietuši ar dzimumu saistītā vardarbībā, vardarbība ir radījusi sekas veselībai, sākot ar fiziskiem ievainojumiem un beidzot ar ilgtermiņa psiholoģiskām traumām[59], savukārt 31 % cilvēku, kas cietuši ar dzimumu saistītā vardarbībā, nekad nevienam nav atklājuši savu pieredzi; tā kā ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem paredzētās atbalsta sistēmas ES joprojām ir nepietiekamas un pētījumi liecina, ka tikai septiņas dalībvalstis nodrošina pietiekamu skaitu konsultāciju centru sievietēm, savukārt esošo patvēruma vietu skaits ir daudz zemāks par Stambulas konvencijā ieteiktajiem līmeņiem[60]; tā kā citos pētījumos, kas veikti dalībvalstīs, ir noskaidrots, ka ar dzimumu saistīta vardarbība publiskajā telpā un kolektīvajā transportā ir ļoti būtiska problēma un ka joprojām nav pietiekamu drošības pasākumu un atbalsta cietušajiem;

K. tā kā no 2019. līdz 2022. gadam ir palielinājies reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits, kas saistīti ar seksuālu vardarbību un izvarošanu, un dati liecina, ka 2022. gadā ES par 25 % palielinājās dokumentēto seksuālas vardarbības pret sievietēm gadījumu skaits un ziņoto izvarošanas gadījumu skaits pieauga par 40 % salīdzinājumā ar 2019. gadu[61]; tā kā saskaņā ar *FRA* datiem līdz 55 % sieviešu Eiropas Savienībā ir saskārušās ar seksuālu uzmākšanos sabiedriskajā transportā un ir daudz ziņojumu par seksuāliem uzbrukumiem

---

57 *Eurostat* 2024. gada 25. novembra apsekojums "*Every third woman in the EU experienced gender-based violence*", https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

58 Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, publikācija "*Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities*", 2025. gads, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

59 Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, publikācija "*Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities*", 2025. gads, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

60 Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, publikācija "*Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women*", 2025. gads, https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

61 *EIGE*, 2025. gada publikācija, "*Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

dažādos transporta veidos, piemēram, tādiem, ko veic braucienu platformās reģistrētie autovadītāji un taksometru vadītāji; tā kā visi šie dati liecina, ka sievietes nav drošībā ne mājās, ne darbā un arī ne publiskajā telpā, un ir steidzami jārīkojas; tā kā vienotu un salīdzināmu pa dzimumiem sadalītu datu vākšana, kā to nodrošina *EIGE*, ir būtiska, lai veidotu visaptverošu dzimumu līdztiesības politiku; tā kā Direktīvā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu nav ietverta saskaņota izvarošanas nodarījuma definīcija piekrišanas trūkuma gadījumā; tā kā, lai sagatavotu tiesību aktus, kuros ir šāda definīcija, ir svarīgi paplašināt LESD 83. panta 1. punktā minēto noziegumu jomu sarakstu, iekļaujot tajā ar dzimumu saistītu vardarbību, jo tā atbilst šajā pantā noteiktajiem kritērijiem;

L. tā kā pret sievietēm vērsta kibervardarbība, kas saistīta ar dzimumu, ietver dažādus vardarbības veidus dzimuma dēļ vai dzimuma un citu faktoru kombinācijas dēļ un tā tiek veikta, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) un mākslīgā intelekta izplatīšanos; tā kā daži kibervardarbības veidi nesamērīgi skar sievietes un meitenes, tiem ir smagākas izpausmes, konkrētas un nežēlīgas sekas un sieviešu un meiteņu rīcībspēju mazinoša ietekme, kas izpaužas, piemēram, kā apklusināšana, cenzūra un sieviešu un meiteņu atsvešināšana, kas var novest pie tā, ka viņas izvairās no publiskās telpas; tā kā arvien biežāka un plaši izplatīta kibervardarbība Eiropas Savienībā katru dienu ietekmē sievietes un saskaņā ar *FRA* datiem sievietes joprojām ir galvenais mērķis noteiktiem kibervardarbības veidiem, piemēram, naida noziegumiem un naida runai tiešsaistē[62], kā arī ar dzimumu saistītai dezinformācijai, savukārt politiķes, žurnālistes, mākslinieces, aktīvistes, cilvēktiesību aizstāves un citas sabiedrībā zināmas sievietes, kā arī *LGBTIQ+* tiešsaistes pasaulē saskaras ar lielāku vardarbības un ļaunprātīgas izmantošanas līmeni[63], kas būtiski ietekmē sieviešu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē un pārstāvību un apdraud demokrātiju; tā kā seksuālai vardarbībai pret bērniem un bērnu seksuālai izmantošanai ir spēcīgs dzimumkomponents un tā nesamērīgi ietekmē meitenes tiešsaistē, tāpēc to uzskata par dzimumbalstītas vardarbības veidu.

M. tā kā ikvienam ES ir tiesības piekļūt augstākajiem fiziskās un psihoemocionālās veselības un atbalsta pakalpojumu standartiem, tiesības uz savlaicīgu, cenas ziņā pieņemamu un kvalitatīvu piekļuvi

---

62 *EIGE*, publikācija "*Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework*", 2025. gads, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

63 Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts, publikācija "*Cyberviolence against women in the EU*", Eiropas Parlaments, 2024. gads, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146.

profilaktiskai un diagnostiskai veselības aprūpei un tiesības uz medicīnisko aprūpi, tostarp seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām; tā kā ES ir pienākums nodrošināt augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni visās Savienības politikas jomās un darbībās[64] bez diskriminācijas dzimuma, seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, dzimuma pašizpausmes, dzimumpazīmju vai jebkādu citu iemeslu dēļ;

N. tā kā *LGBTIQ+* visā Eiropā joprojām saskaras ar diskrimināciju, piekļūstot veselības aprūpes pakalpojumiem, un 16 % aptaujāto apgalvo, ka viņi ir jutušies diskriminēti no veselības aprūpes vai sociālo pakalpojumu darbinieku puses savas identitātes dēļ, un tā kā transpersonas ziņo par īpaši augstu transfobiskas un necienīgas uzvedības līmeni pret viņiem no veselības aprūpes darbinieku puses; tā kā ikvienam ir tiesības uz ķermeņa autonomiju un integritāti un nevienu nevajadzētu pakļaut, piemēram, piespiedu sterilizācijai vai piespiedu medicīniskai ārstēšanai, kas ir cilvēktiesību standartu pārkāpums; tā kā sievietes saskaras ar daudzām problēmām, kas negatīvi ietekmē viņu labbūtību, tostarp ar novēlotu diagnostiku, sāpju novērtēšanas neobjektivitāti, pētniecības atšķirībām, ierobežotu piekļuvi, šķēršļiem un grūtībām piekļūt pamatpakalpojumiem, un jo īpaši tas attiecas uz sievietēm ar invaliditāti, sievietēm lauku apvidos, migrantēm[65] un citām sievietēm, kuras saskaras ar intersekcionālu diskrimināciju un atrodas neaizsargātās situācijās; tā kā vīrieši retāk vēršas pēc medicīniskās palīdzības, jo parasti viņi nav informēti par simptomiem vai mēdz tos ignorēt, bieži vien neziņojot par slimības vai neveselības pazīmēm[66]; tā kā visām dalībvalstīm, kas ir pievienojušās *CEDAW*, ir saistošas tajā noteiktās saistības, tostarp attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem; tā kā vienlīdzīgas piekļuves veselības aprūpes pakalpojumiem nodrošināšana ir būtiska, lai aizsargātu sabiedrības veselību, veicinātu sociālo iekļaušanu un mazinātu nevienlīdzību; tā kā ir steidzami jārīkojas, lai turpinātu pētniecību un novērstu pastāvīgo plaisu starp dzimumiem veselības jomā;

O. tā kā sievietēm salīdzinājumā ar vīriešiem ir lielāka iespēja saskarties ar psihoemocionālās veselības traucējumiem, piemēram, depresiju, trauksmi un vientulību vecumdienās, kas var veicināt psihoemocionālās veselības problēmas; tā kā, piemēram, Eiropas Savienībā 2019. gadā par hronisku depresiju ziņoja vairāk sieviešu

---

64 ES Pamattiesību hartas 35. pants.

65 *EIGE*, publikācija "*Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*", 2025. gads, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

66 *EIGE*, publikācija "*Health*", 2017. gads, https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

(8,7 %) nekā vīriešu (5,5 %) vecumā no 15 gadiem[67]; tā kā četri no pieciem cilvēkiem, kuriem diagnosticēta autoimūna slimība, ir sievietes; tā kā sirds un asinsvadu slimības joprojām ir galvenais nāves cēlonis pasaulē, proti, sievietēm ir augstāks mirstības līmenis un sliktāki rezultāti pēc akūtiem gadījumiem, kas veido 37 % no visiem sieviešu nāves gadījumiem salīdzinājumā ar 31 % vīriešu nāves gadījumu; tā kā sievietēm, kas sirgst ar sirds un asinsvadu slimībām, šīs slimības netiek pietiekami diagnosticētas, sievietes netiek pietiekami ārstētas un nav pietiekami pārstāvētas klīniskajos pētījumos, tādējādi radot vēl lielāku un dziļāku nevienlīdzību sabiedrības veselības jomā;

P. tā kā sievietes visā viņu daudzveidībā pastāvīgi atrodas nelabvēlīgā situācijā strukturālo un kultūras faktoru dēļ un viņas nesamērīgi skar dažādas problēmas, piemēram, dzīves dārdzības krīzes sekas, jo viņas parasti ir nabadzīgākā iedzīvotāju daļa, kas veido 70 % no 1,3 miljardiem cilvēku, kuri dzīvo nabadzībā, vai taupības politika, kas ir nesamērīgi ietekmējusi sievietes, jo īpaši tās, kas nāk no rasistiskas un trūcīgas vides; tā kā visā ES pieaug nabadzība un tieši sievietes lielākoties saņem atalgojumu, kas mazāks nekā iztikas minimums, tādējādi daudzas sievietes nevar nodrošināt sevi un savas ģimenes, un tas jo īpaši attiecas uz transpersonām, kurām ir gandrīz trīs reizes lielāka iespējamība būt bezdarbniecēm; tā kā gandrīz katra trešā ārpus ES dzimusī sieviete ES strādā nestabilās darbvietās; tā kā nabadzība apdraud 18 % migrantu; tā kā lielākajā daļā ES valstu ilgtermiņa uzturēšanās un darba atļaujas bieži vien ir pieejamākas tiem, kurus uzskata par augsti kvalificētiem un labi apmaksātiem darba ņēmējiem, savukārt personas, kas novirzītas uz "vidēji kvalificētu un mazkvalificētu darbinieku" nozarēm, var būt pakļautas ekspluatācijas un nestabila darba riskam nepietiekami novērtētās nozarēs; tā kā dažu nozaru unikālo problēmu dēļ sievietes jau sākotnēji tiek nostādītas nelabvēlīgākā situācijā, piemēram, lauksaimnieces, kas dzimuma dēļ saskaras ar tādiem šķēršļiem kā zemes nepieejamība un lauksaimniecības apmācības un izglītības finansēšanas grūtības, kā arī ar vienlīdzīgas attieksmes problēmu; tā kā nabadzībai un sociālajai atstumtībai ir strukturāli iemesli, kas jālikvidē un jānovērš, it īpaši, īstenojot politiku nodarbinātības, mājokļu, mobilitātes un sabiedrisko pakalpojumu pieejamības jomā;

Q. tā kā visā ES joprojām pastāv atšķirības sieviešu un vīriešu nodarbinātībā nozarēs un reģionos, tostarp tālākajos reģionos, un strādājošām sievietēm nav nodrošināti taisnīgi darba apstākļi un drošība, turklāt pašreizējā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība lielā mērā ir sekas tam, ka sistemātiski netiek novērtēts darbs, ko veic nozarēs, kurās dominē sievietes un kurās strādā tikai

---

67 Parlamentārās izpētes pakalpojumu ģenerāldirektorāts, publikācija "*Mental health in the EU*", 2023. gads, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

aptuveni 20 % vīriešu, piemēram, aprūpes, izglītības, veselības un labklājības jomā; tā kā tādēļ ir jārisina jautājums par "vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu", lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības; tā kā izglītība, jo īpaši terciārā izglītība, apmācība un sociālā aizsardzība, ir būtiska dzimumu līdztiesībai, jo īpaši sievietēm, kas vecākas par 55 gadiem, un sievietēm, kuras dzīvo lauku, attālos vai mazapdzīvotos apgabalos un kuras saskaras ar īpašiem un kompleksiem šķēršļiem; tā kā izglītība ir arī būtiska, lai ikviens varētu pielāgoties pārmaiņām darba tirgū un piekļūt kvalitatīvām darba iespējām;

R. tā kā 2023. gadā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība Eiropas Savienībā bija 13 %[70] un vidēji 2025. gadā sievietes ES pelnīja par 15 % mazāk stundā nekā vīrieši; tā kā situācija ir sliktāka dažos reģionos, piemēram, lauku apvidos, un noteiktās nozarēs, piemēram, veselības aprūpes nozarē, kur atšķirība sasniedz 24 %[71], un tas rada lielas atšķirības pensiju maksājumos un palielina ieņēmumu atšķirības vecumdienās, kā rezultātā sievietes ES saņem pensijas ienākumus, kas vidēji ir par 26,1 % zemāki; tā kā tiesības uz vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu nav garantētas un šīs diskriminācijas pamatcēlonis ir jānovērš, vai nu piemērojot instrumentus, lai labāk noteiktu un salīdzinātu darba vērtību, aizsargājot un uzlabojot darba tiesības, vai attiecīgā gadījumā stiprinot koplīguma sarunas; tā kā iekļaujošas ekonomikas veidošana un dzimumu nevienlīdzības novēršana līdz 2050. gadam varētu ievērojami palielināt Savienības IKP uz vienu iedzīvotāju no 6,1 % līdz 9,6 %[72];

S. tā kā sievietes un meitenes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas izglītības un nodarbinātības jomā, jo īpaši *STEM*, digitālajā un mākslīgā intelekta jomā, un no katriem sešiem IKT speciālistiem un no katriem trim *STEM* absolventiem tikai viena ir sieviete[73]; tā kā vīrieši ir vairāk nekā 80 % no *STEM* un IKT nozares profesionāļiem[74] un sievietes veido tikai 41 % no darbvietām zinātnē un inženierzinātnēs Savienībā; tā kā, lai gan IKT un *STEM* jomās absolvējušo jauno sieviešu skaits ir palielinājies, dzimumu

---

70 *EIGE*, publikācija "*Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*", 2025. gads, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

71 PVO, publikācija "*The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19*", 2022. gads, https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

72 *EIGE*, publikācija "*Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender equality*", https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf..

73 *EIGE*, publikācija "*Study and work in the EU: set apart by gender*", 2018. gads.

74 Eiropas Komisijas 2025. gada ziņojums par dzimumu līdztiesību ES.

nodarbinātības un darba samaksas atšķirības joprojām ir ievērojamas, jo īpaši jaunuzņēmumos; tā kā 2018. gadā sievietes bija tikai 22 % no mākslīgā intelekta jomas profesionāļiem visā pasaulē, un tā ir problēma, kuras dēļ tikai saglabājas un nostiprinās stereotipi un aizspriedumi[75]; tā kā šī neatbilstība nozīmē ne vien to, ka netiek izmantota iespēja ES tehnoloģiskajam progresam, ekonomikas izaugsmei, inovācijai un noturībai, bet arī to, ka tā kavē sieviešu līdzdalību un karjeru nākotnes darba tirgos; tā kā, pieaugot pieprasījumam pēc *STEM* prasmēm digitālajās, tīrajās un aprites nozarēs, kā arī aviācijas, aizsardzības un tradicionālajās nozarēs, ir jāstiprina kvalificētu sieviešu talants; tā kā ES saskaras ar daudzām problēmām, kas ietekmē tās konkurētspēju, un tas uzsver vajadzību palielināt ekonomisko aktivitāti, kas ir iekļaujoša visiem; tā kā sieviešu – visā viņu daudzveidībā – piekļuve visām nozarēm, tostarp IKT un finanšu nozarēm, ir būtiska Eiropas ekonomikas konkurētspējai; tā kā dzimumu līdztiesība ir ekonomikas izaugsmes, inovācijas un sociālās kohēzijas virzītājspēks;

T. tā kā jaunās digitālās tehnoloģijas, tostarp mākslīgais intelekts, mākslīgā intelekta veidoti krāpšanas mēģinājumi, dziļviltojumu vai nudifikācijas rīku radīšana un izplatīšana un iebiedēšana tiešsaistē, kļūst arvien izplatītākas un tās ir riska faktors dzimumu līdztiesībai un varētu turpināt un padziļināt pašreizējos dzimumu nevienlīdzības, diskriminācijas un vardarbības pret sievietēm un meitenēm modeļus; tā kā ar dzimumu saistīti aizspriedumi ir nostiprināti tehnoloģijā, tostarp mākslīgā intelekta sistēmās, un esošajiem dominējošo tiešsaistes platformu uzņēmējdarbības modeļiem, kuru pamatā ir mikromērķorientēta reklāma, ir nozīme naida runas un dažādu kibervardarbības veidu izplatīšanā un pastiprināšanā; tā kā sociālo mediju kanāli un to algoritmu pieaugošais atkarību izraisošais raksturs rada riska faktoru jaunu meiteņu un sieviešu garīgajai labbūtībai un šie jautājumi ir jārisina, izmantojot dzimumperspektīvu; tā kā šīs tehnoloģijas, ja tās tiek izstrādātas ētiski un dzimumsensitīvā veidā un pienācīgi izmantotas, var sniegt iespēju sievietēm un meitenēm;

U. tā kā ziņu atspoguļojumam medijos bieži trūkst dzimumu dimensijas un tajā nav apstrīdēti dzimumu stereotipi; tā kā sievietes ir nepietiekami pārstāvētas mediju nozares profesijās visos pārvaldības struktūras līmeņos, tostarp informācijas sagatavošanā, lēmumu pieņemšanas procesos un mediju īpašumtiesību jomā; tā kā Eiropas Padome ir norādījusi, ka “sievietes pārstāv tikai aptuveni ceturtdaļu no personām, kuras tiek uzklausītas, par kurām var lasīt vai kuras

---

75 Komisijas 2021. gada 9. marta paziņojums “Digitālais kompass līdz 2030. gadam — Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā” (COM(2021)0118).

var redzēt ziņās, un viņas reti tiek pārstāvētas kā eksperti”[76]; tā kā saskaņā ar Globālā mediju uzraudzības projekta sestā izdevuma datiem 2020. gadā tikai 2 % publikāciju Eiropā[77] nepārprotami vērsās pret dzimumu stereotipiem[78];

V. tā kā visā ES sievietes joprojām nesamērīgi pilda gan neoficiālus, gan oficiālus aprūpes pienākumus, tādējādi veicinot strukturālu dzimumu nevienlīdzību un veicinot dzimumu nevienlīdzību aprūpes jomā, ierobežojot sieviešu spēju piedalīties darba tirgū, kā rezultātā samazinās ienākumi un pensijas un tiek kavēta sieviešu iespēja panākt ekonomisko neatkarību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vīrieši, vienlaikus pakļaujot viņas ar stresu saistītiem veselības riskiem[79]; tā kā sievietes, kuras atgriežas darba tirgū pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma vai ilgstošiem aprūpes pienākumiem, bieži saskaras ar grūtībām atgriezties darbā, tostarp arī ar prasmju novecošanu, zemāku ienākumu iespējām, ierobežotām karjeras izaugsmes iespējām un diskrimināciju darbavietā; tā kā šādi šķēršļi veicina dzimumu nodarbinātības, darba samaksas un pensiju atšķirības un negatīvi ietekmē bērnu un citu apgādājamo labklājību, un tie ir jānovērš, izmantojot mērķtiecīgus politikas pasākumus un atbalsta shēmas;

W. tā kā gandrīz 30 % sieviešu ES strādā nepilnu slodzi; tā kā sievietes ES daudz biežāk atsakās no apmaksāta darba, lai aprūpētu bērnus un/vai citus apgādājamos, un tā kā kvalitatīvas bērnu aprūpes infrastruktūras un pakalpojumu nepieejamība, nesamērīgās izmaksas un trūkums, jo īpaši publiskajā telpā, joprojām ir būtisks šķērslis sieviešu vienlīdzīgai līdzdalībai visos dzīves aspektos, tostarp nodarbinātībā; tā kā Starptautiskā Darba organizācija ir vērsusi uzmanību uz publisko un privāto ieguldījumu trūkumu bērnu aprūpē un citos formālās aprūpes pakalpojumos un uzsver, ka ilgstoša nevienlīdzīga attieksme pret aprūpes darbībām kopumā rezultējas ar to, ka galvenokārt sievietēm ir jāuzņemas ar aprūpi saistītās ekonomiskās un sociālās izmaksas; tā kā neapmaksātu aprūpes pienākumu dēļ Eiropas Savienībā aptuveni 7,7 miljoni sieviešu nevar

---

76 Eiropas Padome, publikācija “*Women in Media and artificial intelligence*”, https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

77 Iesaistīto valstu saraksts: Austrija, Beļģija, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Kipra, Dānija, Anglija, Igaunija, Somija, Francija, Gruzija, Grenlande, Islande, Īrija, Itālija, Luksemburga, Malta, Moldova, Nīderlande, Ziemeļīrija, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Krievija, Skotija, Serbija, Spānija, Zviedrija, Šveice, Turcija un Velsa.

78 *EIGE*, publikācija “*Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*”, 2025. gads, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

79 *EIGE*, publikācija “*Gender Equality Index 2019: Work-life balance*”, https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

piedalīties darba tirgū un pastāv liels neizmantots potenciāls aprūpes nozares līdzsvarošanā ekonomikas labā, kā uzsvērts *EIGE* aplēsēs, kas paredz, ka nodarbinātības līmenis līdz 2050. gadam varētu palielināties līdz 80 %, ja tiks veikti būtiski uzlabojumi dzimumu līdztiesības jomā[80]; tā kā *Eurofound* veiktais Eiropas dzīves kvalitātes apsekojums liecina, ka 42 % nestrādājošo aprūpētāju ir viszemākajā ienākumu kvartilē (salīdzinājumā ar 24 % personu, kas nav aprūpētāji), 59 % nestrādājošo aprūpētāju ir grūtības nodrošināt iztiku (salīdzinājumā ar 46 % personu, kas nav aprūpētāji) un 80 % no aprūpes pakalpojumiem sniedz neformālie aprūpētāji, galvenokārt sievietes vecumā no 45 līdz 75 gadiem, kas veicina dzimumu nevienlīdzību nodarbinātības un ienākumu ziņā; tā kā aptuveni katrs ceturtais apmaksātā aprūpē nodarbinātais ir migrants, kas ir īpaši satraucoši, ņemot vērā to, ka aptuveni 9 no 10 apmaksātiem aprūpes darbiniekiem ir sievietes;

X. tā kā 2024. gadā *CEDAW* komiteja izdeva vispārēju ieteikumu Nr. 40 par sieviešu vienlīdzīgu un iekļaujošu pārstāvību lēmumu pieņemšanas sistēmās un ieteikuma pīlāros iekļāva 50/50 paritāti starp sievietēm un vīriešiem visā viņu daudzveidībā attiecībā uz vienlīdzīgu piekļuvi un vienlīdzīgu varu lēmumu pieņemšanas sistēmās; tā kā sieviešu vietu īpatsvars valstu parlamentos palielinājās no 11,3 % 1995. gadā līdz tikai 27,2 % 2025. gadā[81]; tā kā 2025. gadā Eiropas Savienībā tikai aptuveni trešdaļu deputātu vietu ieņem sievietes[82]; tā kā, neraugoties uz daudzām politikas un likumdošanas iniciatīvām, sievietes saskaras ar strukturāliem, kultūras un institucionāliem šķēršļiem un pētījumi liecina, ka viņas ir nepietiekami pārstāvētas visos ekonomisko un politisko lēmumu pieņemšanas līmeņos visā pasaulē, tostarp vietējā un reģionālā līmenī, un ka dzimumu paritātes panākšana un pārstāvība politiskajā dzīvē, kā arī uzņēmējdarbības nozarē, jo īpaši direktoru padomēs, ir tālredzīga perspektīva, kas prasa mērķtiecīgu rīcību visos pārvaldības līmeņos;

Y. tā kā ārkārtas situācija klimata jomā un dzimumu nevienlīdzība ir savstarpēji saistīti jautājumi un klimata krīzes pastiprina pastāvošo nevienlīdzību, tostarp ietekmē piekļuvi izglītībai un nodarbinātības iespējām, piekļuvi zemes īpašumam un dabas resursiem un kontroli

---

80 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf.

81 Parlamentu savienība, “*Women in parliament 1995-2025*”, 2025. gads.

82 *EIGE*, tematiskā sadaļa par dzimumu līdztiesības indeksu, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

pār tiem, kā arī līdzdalību lēmumu pieņemšanas struktūrās[83]; tā kā klimata pārmaiņu un ekosistēmu degradācijas kaitīgo ietekmi nesamērīgi izjūt gan sievietes un meitenes, jo īpaši tās, kuras jau atrodas marginalizētās situācijās, gan arī pirmiedzīvotāju un citas no dabas resursiem atkarīgas kopienas;

Z. tā kā Savienība saskaras ar vairākām krīzēm, tostarp klimata katastrofām, bruņotiem konfliktiem, pandēmijām un populismu, kuru ietekme ir atkarīga no dzimuma; tā kā bruņoti konflikti nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, tostarp arvien biežāk izmantojot ar dzimumu saistītu vardarbību kā kara ieroci[84], un tie ir izraisījuši vispārēju sieviešu tiesību pasliktināšanos, negatīvi ietekmējot sieviešu un meiteņu cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu visā pasaulē; tā kā, neraugoties uz to, ka SMD programma ir būtiska mūsdienu miera un drošības problēmu risināšanā pasaulē, sieviešu līdzdalība un līderība ārpolitikas, aizsardzības, drošības un miera veidošanas jomā joprojām nav pietiekama un datu vākšanas trūkuma dēļ nav zināms šīs nepietiekamības apmērs; tā kā ir izstrādāti vairāki projekti, kuru mērķis ir vākt visaptverošus datus, piemēram, *#Shecurity* indekss, kas var kalpot par labu praksi un paraugu datu vākšanai ES līmenī; tā kā sievietes ir pastāvīgi nepietiekami pārstāvētas miera sarunās un 2022. gadā viņas bija tikai 16 % no sarunu vedējiem aktīvos miera procesos, kurus vada vai kopīgi vada Apvienoto Nāciju Organizācija[85]; tā kā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana ES ārpolitikā un drošības politikā nozīmē atzīt un apkarot tādu globālo parādību kā klimata pārmaiņas, migrācija, tirdzniecība un drošība specifiskās dzimumu dimensijas un ietekmi, kā arī politikas veidošanā īpašu uzmanību veltīt to sieviešu un grupu pieredzei un vajadzībām, kuras saskaras ar vairākiem un intersekcionāliem diskriminācijas un marginalizācijas veidiem; tā kā Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (*GAP*) ir vērienīga ES stratēģija IAM, jo īpaši 5. IAM, sasniegšanai un progresa paātrināšanai dzimumu līdztiesības jomā; tā kā pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm ir visu ES ārpolitikas un darbību prioritāte, un viņām ir bijusi aktīva loma arī Programmas 2030. gadam veidošanā; tā kā ES ārpolitika ietver apņemšanos nodrošināt, ka 85 % no visām jaunajām programmām veicina dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju

---

83 ANO tematiskā sadaļa par klimata pārmaiņām, publikācija "*Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action*", 2024. gads, https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

84 Saskaņā ar ANO ziņojumu ANO pārbaudītie ar konfliktiem saistītas seksuālas vardarbības gadījumi 2023. gadā palielinājās par 50 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (*UN Women*, publikācija "*Facts and figures: Women, peace, and security*", 2025. gads, https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

85 Eiropas Ārlietu padome, publikācija "*Women's Participation in Peace Processes*", https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

nodrošināšanu sievietēm; tā kā šāda apņemšanās pašlaik nav iekļauta ES iekšpolitikā, tostarp dalībvalstu līmenī, un tas rada nevienlīdzīga progresa risku virzībā uz dzimumu līdztiesību ES;

AA. tā kā diskriminācija ES Pamattiesību hartas 21. pantā uzskaitīto iezīmju dēļ ir aizliegta; tā kā daudzas sievietes, meitenes un neaizsargātas grupas, tostarp personas ar invaliditāti, personas no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides, personas, pret kurām ir rasistiska attieksme, etniskas, minoritāšu vai migrantu izcelsmes personas, *LGBTIQ+*, jo īpaši transsievietes un interseksuālas sievietes, romi un personas, kas saskaras ar diskrimināciju vecuma dēļ (gan jaunāka, gan vecāka gadagājuma cilvēki) (turpmāk — nediskriminācijas iemeslu saraksts), Eiropas Savienībā saskaras ar intersekcionālu nevienlīdzību un diskrimināciju; tā kā sievietes un meitenes ar invaliditāti veido 29,2 % no sieviešu skaita ES un viņas saskaras ar atstumtību un diskrimināciju visās dzīves jomās, kā arī augstu ar dzimumu saistītas vardarbības līmeni; tā kā sievietes un *LGBTIQ+* neatkarīgi no tā, vai tās pārvietojas vai uzturas uzņemšanas iestādēs, bieži ir pakļautas konkrētiem ar dzimumu saistītiem riskiem, tostarp vardarbībai, nepietiekamai piekļuvei veselības aprūpei un juridiskajai nedrošībai; tā kā šim jautājumam būtu jāpievērš īpaša uzmanība;

AB. tā kā dzimumu nevienlīdzība ir izteiktāka dažās nozarēs, piemēram, lauksaimniecībā, finanšu un patēriņa pakalpojumu[87], veselības un aprūpes[88], *STEM*[89] un dažās teritorijās, piemēram, lauku reģionos, salās un tālākajos reģionos; tā kā sievietes no šīm teritorijām un nozarēm, kurās ir intersekcionāla diskriminācija, saskaras ar īpašiem strukturāliem šķēršļiem, kas apgrūtina dalību darba tirgū un piekļuvi veselības aprūpei, izglītībai, mājokļiem, digitālajai savienojamībai un būtiskiem sabiedriskajiem pakalpojumiem un infrastruktūrai, un dažos gadījumos tie ir pilnībā nepieejami; tā kā lauku apvidos, tostarp tālākajos reģionos, notiek iedzīvotāju skaita samazināšanās un pastāv lielāka iespēja, ka jaunieši, jo īpaši meitenes un sievietes[90], dosies prom un tiks apdraudētas viņu tiesības palikt šajos apvidos; tā kā ir vajadzīga mērķtiecīga un intersekcionāla pieeja, lai novērstu

---

87 Pasaules Ekonomikas forums, publikācija "*Global Gender Gap Report 2023*", https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

88 Pasaules Veselības organizācija, publikācija "Women in the health and care sector earn 24 percent less than men", 2022. gads, https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

89 *Evagorou M.*, *Puig B.*, *Bayram D.* un *Janeckova H.*, "*Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report*", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads, https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

90 Komisijas 2021. gada 30. jūnija paziņojums "Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz 2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši".

pastāvīgās dzimumu atšķirības, jo īpaši iepriekš minētajās nozarēs un reģionos, un nodrošinātu, ka dzimumu līdztiesības stratēģijas īstenošanas gaitā sievietes un meitenes netiek atstātas novārtā;

AC. tā kā visām dalībvalstīm ir jārīkojas bērnu labākajās interesēs, aizsargājot viņu tiesības uz ģimenes dzīvi un aizliedzot diskrimināciju vecāku ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai apaugļošanas metodes dēļ; tā kā aptuveni divi miljoni bērnu joprojām var saskarties ar juridisko nenoteiktību pārrobežu ģimenes atzīšanā; tā kā 2022. gadā Komisija ierosināja Padomes regulu[91] par vecāku stāvokli un Eiropas vecāku stāvokļa apliecības izveidi, kas Padomē vēl nav izskatīta;

AD. tā kā Sieviešu tiesību ceļvedis vēlreiz apstiprina ES stingro apņemšanos aizsargāt un veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesības, izklāstot principus un ilgtermiņa redzējumu progresam, uz ko balstīsies dzimumu līdztiesības stratēģija laikposmam pēc 2025. gada,

1. aicina Komisiju iesniegt vērienīgu dzimumu līdztiesības stratēģiju 2026.–2030. gadam, kas pamatotos uz pirmo dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2026. gadam, ar konkrētiem, taustāmiem leģislatīviem un neleģislatīviem pasākumiem tālāk norādītajās galvenajās jomās;

Ar dzimumu saistīta vardarbība

2. aicina Komisiju iesniegt Padomei priekšlikumu, lai ar dzimumu saistītu vardarbību iekļautu LESD 83. panta 1. punktā norādītajā uzskaitījumā kā jaunu nozieguma jomu un nekavējoties efektīvi apkarotu visu veidu vardarbību, tostarp sistēmisku vardarbību, pret sievietēm un meitenēm, kas ir viens no visizplatītākajiem pamattiesību pārkāpumiem ES;

3. aicina Komisiju ātri publicēt ieteikumu par to, kā novērst pret sievietēm un meitenēm vērstu kaitīgu praksi, tostarp visu veidu dzemdniecības un ginekoloģisko vardarbību, ļaunprātīgu praksi ārstniecības iestādēs, piespiedu abortus un piespiedu sterilizācijas, aborta aprūpes liegšanu un sieviešu un interseksuāļu dzimumorgānu kropļošanu, un nodrošināt, ka tas papildina Direktīvu (ES) 2024/1385;

4. aicina Komisiju uzraudzīt un mudināt ātri transponēt Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu;

---

[91] Komisijas 2022. gada 7. decembra priekšlikums Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un publisku aktu akceptēšanu vecāku stāvokļa lietās un par Eiropas vecāku stāvokļa apliecības izveidi (COM(2022)0695).

5. mudina Komisiju atzīt feminicīdu par atsevišķu un patstāvīgu noziegumu un uzsver, ka izpratnei par feminicīdu kā “sievietes vai meitenes nogalināšanu viņas dzimuma dēļ” ir izšķiroša nozīme, lai izprastu tā pamatcēloņus, kas saistīti ar dzimumu diskrimināciju un varas nelīdzsvarotību;

6. atkārtoti aicina Komisiju izstrādāt pamatnostādnes dalībvalstīm par to, kā īstenot Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē, kā arī vardarbības visās dzīves jomās apkarošanu, tostarp izstrādāt arī skaidras pamatnostādnes par visaptverošu un vecumam atbilstošu dzimumaudzināšanu un attiecību izglītību, galveno uzmanību pievēršot izglītībai par piekrišanu saskaņā ar starptautiskajiem standartiem, un īpašu uzmanību pievērst tam, lai pilnībā tiktu īstenoti un izpildīti visi direktīvas panti un jo īpaši 35. pants, kas attiecas uz izglītojošu materiālu par piekrišanu izplatīšanu un izpratnes veicināšanas kampaņu vai programmu organizēšanu, lai palielinātu zināšanas par to, ka dzimumattiecības bez piekrišanas ir uzskatāmas par kriminālnoziegumu;

7. mudina Komisiju uzsvērt Direktīvā (ES) 2024/1385 paredzētā ziņošanas elementa nozīmi, lai direktīva varētu efektīvi darboties šādas vardarbības pret sievietēm un meitenēm novēršanā un izskaušanā; aicina Komisiju par prioritāti noteikt ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, vienlaikus uzsverot, cik svarīgi ir pienācīgi, mērķtiecīgi un savlaicīgi preventīvi pasākumi, izmantojot izglītību, digitālo pratību, speciālistu apmācību un informēšanas un izpratnes veicināšanas kampaņas, kas ir galvenais elements vardarbības pret sievietēm un meitenēm apkarošanā saskaņā ar attiecīgo ES tiesību aktu noteikumiem;

8. aicina Komisiju pievērsties ar dzimumu saistītas vardarbības upuru īpašajām vajadzībām, tostarp, bet ne tikai, psihosociālajam atbalstam, mājokļiem cietušajiem, mūžizglītības programmām un bērnu aprūpei, un prasa pienācīgi aizsargāt cietušos un izdzīvojušos, nodrošinot un palielinot ilgtermiņa publiskās investīcijas un garantējot efektīvus risinājumus, kuriem vajadzētu būt strukturāliem, intersekcionāliem un vērstiem uz izdzīvojušajiem un kuri būtu jāvērš uz dzimumbalstītas vardarbības sociālajiem, ekonomiskajiem un kultūras pamatcēloņiem;

9. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis, kuras vēl nav ratificējušas Stambulas konvenciju, to izdarīt un paātrināt šo procesu; aicina Komisiju nodrošināt, uzraudzīt un veicināt īstenošanas procesu;

10. uzsver, ka marginalizētas grupas saskaras ar paaugstinātu vardarbības risku un ka intersekcionāli diskriminācijas veidi pastiprina ar dzimumu saistītas vardarbības un atkārtotas viktimizācijas sekas, tādēļ aicina Komisiju izstrādāt un sadarbībā ar dalībvalstīm īstenot obligātu, visaptverošu apmācību visiem

praktizējošiem juristiem, tostarp tiesnešiem un prokuroriem, par jautājumiem, kas saistīti ar dzimumbalstītu vardarbību, intersekcionalitāti un atbalstu cietušajiem, lai nodrošinātu, ka juristiem ir pienācīgas zināšanas dzimumsensitīvā un intersekcionālā veidā izskatīt lietas gan bezsaistē, gan tiešsaistē, un nodrošināt, ka cietušie tiesvedības laikā netiek pakļauti sekundārai viktimizācijai;

11. aicina Komisiju nākt klajā ar ES tiesību aktiem, lai visās dalībvalstīs noteiktu krimināLatbildību par izvarošanu, pamatojoties uz piekrišanas neesamību; norāda, ka 14 dalībvalstīs joprojām ir paredzēts, ka jābūt kāda veida vardarbībai, lai noteiktu krimināLatbildību par izvarošanu, vai arī piekrišana netiek skaidri pieminēta vispār; atkārtoti uzsver, ka izvarošana ir ne tikai sieviešu pamattiesību, ķermeņa autonomijas un neaizskaramības pārkāpums, bet arī sieviešu un meiteņu seksuālas izmantošanas un ekspluatācijas veids, kas Eiropas Savienībā ir atzīts par noziegumu saskaņā ar LESD[92]; aicina dalībvalstis, kuras joprojām izmanto izvarošanas definīciju, pamatojoties uz pieņēmumu par vardarbību, sākt izmaiņas tiesību aktos, lai definīciju saskaņotu ar jaunākajiem starptautiskajiem standartiem un Stambulas konvencijas 36. pantu;

12. uzsver Komisijas un dalībvalstu juridisko pienākumu aizsargāt sieviešu tiesības un fizisko neaizskaramību; mudina Komisiju nodrošināt pārskatītās Cilvēku tirdzniecības apkarošanas direktīvas ātru un pilnīgu transponēšanu, paredzot stingrākus noteikumus, nodrošinot spēcīgākus instrumentus cīņai pret cilvēku tirdzniecību, tostarp jauniem seksuālas izmantošanas veidiem, un organizētām noziedzīgām grupām, piemēram, uzlabojot pārrobežu saziņu un jo īpaši aizsargājot minoritāšu sieviešu un migrantšu tiesības; uzsver, ka pieprasījuma samazināšana ir galvenais instruments cilvēku tirdzniecības novēršanai un samazināšanai, jo tā ir vērsta uz finansiāliem stimuliem; turklāt mudina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt centienus glābt un rehabilitēt cietušās personas;

13. uzsver, ka sabiedrības pieeja prostitūcijai ietekmē tās izpratni par dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām un sniedz vēstījumus un normas; aicina Komisiju veicināt un atbalstīt dalībvalstu centienus veikt pasākumus tādās jomās kā prevencija, prostitūcijā iesaistīto personu un jo īpaši sieviešu dekriminalizācija, pieprasījuma samazināšana, klientu sodīšana, destigmatizācija un stereotipu izskaušana un nodrošināt pietiekami finansētas, viegli pieejamas un kvalitatīvas izstāšanās programmas tiem, kuri vēlas pārtraukt prostitūciju; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka prostitūcijā iesaistītās personas tiek aktīvi iesaistītas politikas veidošanā attiecībā uz viņu tiesībām; aicina Komisiju šos centienus atbalstīt;

14. nosoda surogāciju reproduktīvās ekspluatācijas nolūkā un sieviešu ķermeņa izmantošanu finansiāla vai cita labuma gūšanai, jo īpaši

---

92 LESD 83. pants.

attiecībā uz īpaši neaizsargātām sievietēm trešās valstīs; aicina Komisiju veikt pasākumus, kas palīdzētu izbeigt šo fenomenu;

15. aicina Komisiju nākt klaja ar ieteikumiem par ES atbalstu pētījumiem par saikni starp dzimumbalstītu vardarbību, intīmā partnera vardarbību un vēzi;

Visaptveroša un dzimumvērīga veselības aprūpe

16. uzsver, ka veselība ir pamattiesības, un tāpēc ikvienam ir jābūt piekļuvei kvalitatīviem, cenas ziņā pieņemamiem un pieejamiem veselības aprūpes pakalpojumiem, kurus sniedzot tiek ievērota pacientu informēta piekrišana un ķermeņa autonomija; mudina Komisiju nodrošināt vispārēju piekļuvi dzimumvērīgai un kvalitatīvai, uz pacientu un rezultātiem vērstai veselības aprūpei saskaņā ar visaugstākajiem standartiem sievietēm un meitenēm visā viņu daudzveidībā, jo īpaši grupām, kas saskaras ar intersekcionāliem diskriminācijas veidiem, tostarp personām ar invaliditāti un no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides, personām, kas cietušas no dzimumbalstītas vardarbības un rasistiskas attieksmes, personām ar etnisku, minoritāšu vai migrantu izcelsmi, vecāka gadagājuma cilvēkiem, *LGBTIQ+*, jo īpaši interseksuālām sievietēm, transpersonām un nebinārām personām, sievietēm lauku un attālos apvidos un tālākajos reģionos, grūtniecēm un mātēm, jo īpaši vientuļajām mātēm; uzsver, ka veselības aprūpes darbinieki ir jāapmāca dzimumsensitīvos veselības jautājumos un jāreaģē uz dzimumbalstītu un seksuālu vardarbību;

17. aicina Komisiju steidzami novērst dzimumu nevienlīdzību veselības jomā, tostarp risinot ar dzimumu saistītas veselības vajadzības un riskus visos dzīves posmos, vienlaikus īpašu uzmanību pievēršot slimībām, kas nesamērīgi ietekmē sievietes, novēršot dzimumu nevienlīdzību un aizspriedumus medicīniskajā pētniecībā, apmācībā un klīniskajos izmēģinājumos un mudinot vairāk sieviešu turpināt karjeru medicīnas jomā; aicina Komisiju nākt klajā ar īpašu rīcības plānu šo jautājumu risināšanai un turpmākās ar veselību saistītās iniciatīvas virzīt uz dzimumorientētas medicīnas koncepciju, ko ieviesusi PVO[93];

18. mudina Komisiju nodrošināt, ka jaunajā dzimumu līdztiesības stratēģijā lielāka uzmanība tiek pievērsta dzimumu līdztiesībai sabiedrības veselības jomā; aicina Komisiju balstīties uz pieaugošo izpratni par faktoriem, kas ietekmē ārstēšanas rezultātus, atbalstot vairāk un kvalitatīvāku dalītu datu vākšanu nolūkā identificēt veselības aprūpes atšķirības apakšgrupās, kas citādi varētu nebūt redzamas iedzīvotāju vidū, izstrādājot veselības intervences pasākumus apakšgrupām, kurās pastāv atšķirības, un uzraugot veselības rezultātus augsta riska iedzīvotāju grupās; norāda, ka īpaša

---

93 PVO, https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1.

uzmanība būtu jāpievērš grūtniecēm un sievietēm, kas baro bērnu ar krūti;

19. aicina Komisiju risināt pastāvīgās psihoemocionālās veselības problēmas, ar kurām saskaras sievietes un meitenes un marginalizētas grupas, un mudina Komisiju nodrošināt vispārēju piekļuvi dzimumvērīgai psihoemocionālās veselības aprūpei un palielināt ieguldījumus veselības aprūpes iestādēs lauku apvidos, kā arī izstrādāt pielāgojamus risinājumus, piemēram, mobilās veselības klīnikas;

20. aicina Komisiju ES līmenī novērst trūkumus, nevienlīdzību un šķēršļus, kas kavē sieviešu, tostarp sieviešu no mazāk aizsargātām grupām, piekļuvi veselības aprūpei visā to daudzveidībā;

21. aicina ES dalībvalstis nodrošināt un garantēt piekļuvi būtiskiem veselības aprūpes pakalpojumiem un zālēm un aicina Komisiju palielināt ieguldījumus dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanā veselības aprūpes sistēmās; uzsver, ka visu medicīnas speciālistu un veselības aprūpes darbinieku apmācībā būtu jāiekļauj dzimumperspektīva; aicina Komisiju nodrošināt, ka nevienam, jo īpaši sievietēm ar invaliditāti, pret savu gribu netiek veikta kaitīga, invazīva vai neatgriezeniska ārstēšana, un noteikt, ka visas medicīniskās iejaukšanās ir balstītas uz katra indivīda personīgu, brīvu un pilnībā apzinātu piekrišanu;

22. mudina Komisiju izstrādāt visaptverošu ES stratēģiju, lai risinātu sieviešu ārkārtīgi specifiskās vajadzības veselības jomā katrā dzīves posmā un pievērstos faktoriem, kas ietekmē sieviešu un meiteņu veselību, tostarp iekļaujot veselības aspektu ES pusgadā;

23. uzsver, cik svarīga ir sadarbība un paraugprakses apmaiņa Eiropas līmenī, kā arī efektīva attiecīgo ES līdzekļu izmantošana, lai risinātu kopīgas problēmas veselības aprūpes jomā, un aicina Komisiju stiprināt dienestu sadarbību starp attiecīgajiem politikas dienestiem, lai nodrošinātu, ka dzimumu līdztiesība tiek sistemātiski integrēta visās ar veselību saistītajās iniciatīvās; aicina Komisiju mudināt un atbalstīt dalībvalstis tādu valsts veselības apdrošināšanas sistēmu ieviešanā vai paplašināšanā, kas piedāvā visaptverošu un cenas ziņā pieņemamu aprūpi;

24. aicina Komisiju izstrādāt dzimumsensitīvu pieeju veselības aprūpei un risināt tādus konkrētus un joprojām problemātiskus jautājumus kā psihoemocionālā veselība, vēzis, endometrioze vai mātes veselības aprūpe; aicina Komisiju izstrādāt kopīgus ES mēroga standartus pirmsdzemdību, dzemdību, pēcdzemdību vecmāšu, jaundzimušo un māšu veselības aprūpē, lai atjauninātu ES Direktīvu par vecmātes

arodu[94] saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un lai veselības aprūpes speciālisti varētu apmainīties ar paraugpraksi šajā jomā; aicina izveidot ES regulējumu par zāļu drošu lietošanu grūtniecības un laktācijas laikā;

25. aicina Komisiju atbalstīt veselības aprūpes sistēmas, lai izstrādātu, īstenotu un novērtētu uz dzimumu vērstas slimību profilakses stratēģijas, jo profilakse var uzlabot sieviešu un meiteņu dzīves kvalitāti; tādēļ mudina Komisiju īstenot pasākumus, kas ir balstīti gan uz profilaksi, gan palielina informētību par tiesībām piekļūt veselības aprūpes pakalpojumiem;

26. uzsver, ka ir jānovērš teritoriālās atšķirības piekļuvē veselības aprūpei, nodrošinot dzimumvērīgu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību lauku, attālos un mazapdzīvotos apgabalos; aicina Komisiju un dalībvalstis ieguldīt mobilajās veselības vienībās, telemedicīnā un veselības aprūpes speciālistu apmācībā un norīkošanā nepietiekami apkalpotos reģionos;

27. aicina Komisiju izveidot visaptverošu, saistošu satvaru un nodrošināt pilnīgu un vienlīdzīgu piekļuvi visiem seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem visiem ES iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu migrācijas vai uzturēšanās statusa; norāda, ka šie pakalpojumi un tiesības ietver cieņpilnu un kvalitatīvu dzemdniecības, ginekoloģisko, pirmsdzemdību, dzemdību un pēcdzemdību aprūpi, ko sniedz vecmātes, jaundzimušo veselības aprūpi, visaptverošu informāciju un pakalpojumus par ģimenes plānošanu, ar dzimumu saistītu aprūpi un piekļuvi aprūpei un ārstēšanai medicīniskās apaugļošanas un neauglības gadījumos, drošas un cenas ziņā pieņemamas modernas kontracepcijas metodes pēc izvēles un tiesības uz drošiem un legāliem aborta aprūpes pakalpojumiem (medicīniskā un ķirurģiskā aprūpe), vecumam atbilstošu dzimumaudzināšanu un izglītošanu par attiecībām, STI profilaksi, pēcekspozīcijas profilaksi, atklāšanas un ārstēšanas pakalpojumus, kas ir neatņemama pacientu cilvēktiesību sastāvdaļa, bez kuras nevar ievērot tiesiskumu; uzsver, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, ka šie pakalpojumi ir pieejami, cenas ziņā pieņemami un nediskriminējoši; aicina Komisiju visus sieviešu seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pārkāpumus atzīt par vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, veidu;

28. uzsver, ka jebkurā līdztiesības stratēģijā būtu jāpievēršas visiem ar dzimumu saistītas vardarbības veidiem, tostarp regresam un pārkāpumiem sieviešu seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā; atkārtoti uzsver, ka par prioritāti ir jāuzskata

---

94 Padomes Direktīva 80/155/EEK (1980. gada 21. janvāris) par normatīvo vai administratīvo aktu noteikumu koordinēšanu attiecībā uz vecmātes aroda sākšanu un veikšanu (OV L 33, 11.2.1980., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

piekļuve veselības aprūpes un sabiedriskajiem pakalpojumiem, jo īpaši piekļuve ar abortu saistītai aprūpei un psiholoģiskajam atbalstam, kas paredzēts vardarbībā cietušām sievietēm; aicina Komisiju piemērot sankcijas sieviešu tiesību regresa gadījumos, arī tad, kad tiek noteikti ierobežojumi attiecībā uz *SRHR*, piekļuvi abortu aprūpei vai dzimumaudzināšanai, šādus gadījumus uzskatot par ES vērtību pārkāpumiem, un iedarbināt samērīgus institucionālos atbildes pasākumus, tostarp pārkāpuma procedūras un sekas attiecībā uz finansējumu; aicina Komisiju izveidot uzraudzības un pārskatatbildības mehānismu, lai ātri pievērstos jebkādām regresīvām norisēm vai draudiem dzimumu līdztiesībai un visiem sieviešu tiesību, tostarp *SRHR* un *LGBTIQ+* tiesību, pārkāpumiem dalībvalstīs, kā arī izmantot esošos mehānismus, lai novērtētu atbilstību tiesiskumam vai pamattiesībām, vai īpaši paredzētu mehānismu, un gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut īpašu apakšpīlāru attiecībā uz dzimumbalstītu vardarbību; aicina Komisiju mudināt un iesaistīt vīriešus kā aktīvus sabiedrotos *SRHR* veicināšanā, lai plašākā kontekstā pievērstos pieaugošajai gados jaunu vīriešu pretreakcijai pret gados jaunām sievietēm un meitenēm;

29. aicina dalībvalstis un Komisiju ES Pamattiesību hartā iekļaut seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības, tostarp tiesības uz drošu un legālu aborta aprūpi, kā noteikts Parlamenta 2024. gada 11. aprīļa rezolūcijā;

30. uzsver ES pilsoņu plašo atbalstu, lai visas personas ES varētu piekļūt drošai aborta aprūpei neatkarīgi no tā, kas viņas ir vai no kurienes viņas nāk, kā to cita starpā atspoguļo sekmīgā Eiropas pilsoņu iniciatīva (EPI) “Mana balss, mana izvēle”, kurā ES tiek aicināta pieņemt tiesību aktus, ar kuriem tiktu izveidots finanšu mehānisms, kas palīdzētu dalībvalstīm, kuras brīvprātīgi pievienojas šai politikai, nodrošināt drošu aborta aprūpi visām personām, kurām tā nav pieejama; mudina Komisiju ātri rīkoties un ievērot šo EPI prasību un izveidot finansiālās solidaritātes mehānismu starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka sievietes ES var piekļūt aborta aprūpei;

31. aicina Komisiju sniegt ieteikumus dalībvalstīm par to, kā apkarot visu veidu dzemdniecības un ginekoloģisko vardarbību, kas ietver dažādas nevērīgas, nomelnojošas, ļaunprātīgas vai kaitīgas prakses, tostarp, bet ne tikai, “vīra šuvi” (maksts kanāla sašaurināšana); aicina Komisiju veicināt informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par dzemdniecības un ginekoloģisko vardarbību un pilnvarot *EIGE* izstrādāt kvantitatīvu un kvalitatīvu rādītāju kopumu, lai novērtētu dzemdniecības vardarbības izplatību un izpausmes, un piešķirt pietiekamus resursus tās novēršanai;

32. aicina Komisiju, īstenojot Direktīvu par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, izdot skaidras pamatnostādnes par seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes sniegšanu

seksuālās vardarbības upuriem saskaņā ar starptautiskajiem sabiedrības veselības un cilvēktiesību standartiem, tostarp PVO standartiem par klīnisko pārvaldību izvarošanas gadījumos;

33. atzīst, ka auglība ir būtisks sieviešu veselības aspekts, un uzsver, ka ir proaktīvi jāpievēršas ar auglību saistītiem daudzšķautņainiem faktoriem un problēmām, piemēram, tam, ka trūkst piekļuves ar auglību saistītai veselības aprūpei un ārstēšanai vai ka nav pietiekamu informācijas un atbalsta pakalpojumu; mudina Komisiju nodrošināt, ka informācija par auglības saglabāšanu ir pieejama visiem;

Dzimumu līdztiesība un sieviešu iespēju veicināšana nodarbinātībā

34. aicina Komisiju veikt turpmākus pasākumus un ziņot Parlamentam par to, kā tiek īstenota Direktīva par adekvātu minimālo algu[95] un Direktīva par darba samaksas pārredzamību[96], tostarp garantēt stingras darba samaksas ziņošanas prasības, efektīvu piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem personām, kas cietušas no diskriminācijas darba samaksas ziņā, un atbilstošas sankcijas neatbilstības gadījumos, kā arī transponēt Direktīvu par sieviešu pārstāvību uzņēmumu vadībā[97]; mudina Komisiju uzraudzīt un garantēt šo direktīvu pienācīgu un savlaicīgu īstenošanu, jo tās ir ļoti svarīgas sievietēm darba tirgū un ļaus viņām izmantot vienlīdzīgas tiesības un apstākļus visā karjeras laikā;

35. uzsver, ka Parlaments stingri iebildīs pret jebkādiem mēģinājumiem atsaukt vai vājināt Direktīvu par darba samaksas pārredzamību;

36. mudina Komisiju aktīvi veicināt sieviešu ienākšanu un noturēšanu darba tirgū, veikt pasākumus, lai samazinātu nodarbinātības līmeņa atšķirības, vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirības, un ieguldīt sieviešu un meiteņu mūžizglītības programmās; aicina Komisiju noteikt ES mēroga mērķus nolūkā palielināt sieviešu līdzdalību darba tirgū; atzinīgi vērtē *EIGE* analīzi par galvenajiem šķēršļiem sieviešu nodarbinātībai Eiropā, tostarp šķēršļiem pilnas slodzes nodarbinātībai, jo tā dalībvalstīm nodrošina pamatu, lai novērstu strukturālos šķēršļus sieviešu nodarbinātībai; aicina Komisiju mudināt dalībvalstis nodrošināt sievietēm vienlīdzīgu piekļuvi nodarbinātībai, kas paredz tiesības un pienācīgu atalgojumu, tostarp izmantojot darba koplīguma slēgšanas sarunas; aicina Komisiju mudināt dalībvalstis veikt stingrus pasākumus, lai sodītu

---

95 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā, OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

96 Direktīva (ES) 2023/970 (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

97 Direktīva (ES) 2022/2381 (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

uzņēmumus, kas diskriminē vīriešus un sievietes un neievēro darba tiesību aktus;

37. aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt politiku un finansēšanas instrumentus, kas atbalsta sievietes, kuras atgriežas darba tirgū pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma vai ilgstošiem karjeras pārtraukumiem saistībā ar aprūpes pienākumiem; uzsver, cik svarīgi ir aktīvi darba tirgus pasākumi, pielāgotas pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas un individualizētas darba konsultācijas, un aicina Komisiju veicināt un atbalstīt darba devējus, kas piedāvā elastīgas un kvalitatīvas nodarbinātības iespējas sievietēm, kas atgriežas; uzsver, ka ir jārisina jautājums par sieviešu, jo īpaši sieviešu ar bērniem, diskrimināciju darbavietā; aicina Komisiju nodrošināt, ka diskriminācija grūtniecības un maternitātes dēļ tiek apkarota, izmantojot elastīgu darba režīmu, kas ir pienācīgi izstrādāts un paziņots; aicina Komisiju bez turpmākas kavēšanās ierosināt tiesību aktus par tāldarba noteikumiem un tiesībām būt bezsaistē un nodrošināt, ka tas tiek darīts dzimumvērīgā veidā, nesaasinot pastāvošo dzimumu nevienlīdzību; aicina Komisiju atbalstīt dzimumsensitīvas darbavietas, lai nodrošinātu, ka sievietēm, kuras cieš no nepārnēsājamām slimībām, hroniskām slimībām, invaliditātes vai menopauzes simptomiem, ir vienlīdzīgas tiesības un iespējas piekļūt darbvietai un palikt tajā;

38. aicina Komisiju nākt klajā ar tiesisku regulējumu ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanai darba vidē, lai nodrošinātu visu darba ņēmēju aizsardzību pret dzimumbalstītu vardarbību, tostarp pret uzmākšanos, iebiedēšanu un jebkāda veida seksuālo vardarbību darbavietā; aicina dalībvalstis, kas to vēl nav izdarījušas, ratificēt SDO Konvenciju Nr. 190 par vardarbības un aizskarošas izturēšanās izskaušanu darbavietā un atzīt tiesības uz tādu darba vidi, kurā nav vardarbības un uzmākšanās, tostarp ar dzimumu saistītas vardarbības;

39. mudina Komisiju pastiprināt centienus novērst diskrimināciju, ar ko saskaras visneaizsargātākās sievietes, meitenes un personas, kuras saskaras ar intersekcionālo diskrimināciju, kā minēts nediskriminācijas iemeslu sarakstā, un personas, kuras skar darbvietu automatizācija; atkārtoti norāda, ka šīs grupas biežāk saskaras ar īpašām vai nesamērīgām darba tirgus problēmām, piemēram, augstu bezdarba līmeni, zemu atalgojumu un nestabilām darbvietām, kā arī grūtībām piekļūt darba aizsardzībai, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam un sociālajam nodrošinājumam; aicina Komisiju veicināt programmas, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas, tostarp piekļuvi vadībai un lēmumus pieņemošām amatpersonām, visiem, kas saskaras ar diskrimināciju un nenoteiktību darba tirgū; norāda, ka tas būtu jādara, cita starpā nodrošinot Nodarbinātības

vienlīdzības direktīvas[98] īstenošanu visās dalībvalstīs, stiprinot līdztiesības iestādes, kā paredzēts Direktīvā (ES) 2024/1499[99], un nodrošinot piekļuvi minimālajām algām vienlīdzīgi ar citiem; uzsver, ka ir jāizstrādā mērķtiecīgas nodarbinātības un prasmju pilnveides stratēģijas sievietēm, kas vecākas par 55 gadiem, un sievietēm, kuras dzīvo lauku vai strukturāli nelabvēlīgos reģionos un saskaras ar kompleksiem šķēršļiem; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis iekļaujošas darba tirgus politikas izstrādē, tostarp izmantojot kohēzijas politikas instrumentus un Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+);

40. aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis, reformējot pensiju sistēmas un koriģējot pensionēšanās vecumu, ņemt vērā dzimuma dimensiju un atšķirības starp sieviešu un vīriešu darba modeļiem, tai skaitā visu veidu neapmaksātu nodarbinātību, kā arī to, ka sievietēm darba tirgū ir lielāks risks saskarties ar intersekcionālu diskrimināciju; aicina Komisiju un dalībvalstis nākt klajā ar visaptverošu plānu, lai novērstu no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības, tostarp nodrošinot pienācīgu atbalstu bērnu aprūpei un mazinot nelabvēlīgas situācijas maternitātes dēļ, kā arī veicinot sieviešu finanšpratību un uzlabojot finanšu konsultācijas sievietēm, jo īpaši, lai mazinātu no dzimuma atkarīgas ieguldījumu atšķirības;

41. aicina Komisiju pārskatīt Sociālā nodrošinājuma direktīvu 79/7/EEK[100], lai nodrošinātu, ka tā ļauj pieņemt pozitīvus pasākumus un palīdz novērst no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības;

---

98 Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

99 Padomes Direktīva (ES) 2024/1499 (2024. gada 7. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jautājumos pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem un preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, un ar ko groza Direktīvas 2000/43/EK un 2004/113/EK (OV L, 2024/1499, 29.5.2024.), ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

100 Padomes Direktīva 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos, OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.

42. uzsver, ka Eiropas Savienība starp uzņēmējiem ir tikai viena trešdaļa sieviešu[101], un akcentē, ka ir vajadzīga mērķtiecīga rīcība, lai novērstu dzimumu nevienlīdzību uzņēmējdarbībā;

43. mudina Komisiju izstrādāt pamatnostādnes dalībvalstīm, privātajam sektoram un pilsoniskajai sabiedrībai, lai palīdzētu noteikt dzimumu līdztiesības mērķus un stratēģijas, tostarp nodrošināt vienlīdzīgas vadošu amatu iespējas ekonomikā, arī sievietēm uzņēmējām, un likvidēt šķēršļus, kas sievietēm liedz sākt uzņēmējdarbību un kļūt par uzņēmumu īpašniecēm, nolūkā samazināt dzimumu nevienlīdzību uzņēmējdarbībā; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis šajos centienos un veicināt dzimumu līdztiesību attiecībā uz piekļuvi finansējumam, kā arī novērst pastāvīgo dzimumu nevienlīdzību uzņēmumu vadībā un inovācijā;

44. atkārtoti norāda, ka dzimumu nevienlīdzība digitālajā un mākslīgā intelekta nozarē neizbēgami rada neobjektīvus algoritmus; tāpēc aicina Komisiju veicināt dzimumu līdztiesību uzņēmumos, kas strādā mākslīgā intelekta un ar IKT saistītu darbību jomā, tostarp finansējot sieviešu vadītus projektus digitālajā sektorā un veicinot minimālā pētnieču skaita noteikšanu uzaicinājumos saistībā ar finansējuma piešķiršanu mākslīgā intelekta un IKT pētniecībai; aicina Komisiju nākt klajā ar mērķtiecīgām iniciatīvām, lai atbalstītu sievietes zinātnē, tehnoloģijās, inženierzinātnēs un matemātikā (*STEM*) un motivētu meitenes apsvērt karjeru *STEM*, IKT un MI jomā, tostarp nosakot mērķi pētnieču līdzdalībai *STEM* un MI projektos, lai novērstu vispārējo prasmju un dzimumu nevienlīdzību šajā nozarē; uzsver, ka digitālās pārkārtošanās procesā ir jāatspoguļo sieviešu un neaizsargāto grupu intereses; aicina Komisiju un *Eurostat* uzlabot dzimumu sastāva uzraudzību *STEM* profesijās, piemēram, veselības aprūpes darbinieku vidū;

45. uzsver, ka pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm kā iedzīvotājiem un ekonomikas dalībniekiem ir gan ētiska, gan ekonomiska prasība un ka efektīvas un taisnīgas "prasmju savienības" izveidei ir vajadzīgi īpaši centieni, lai likvidētu šķēršļus, kas pašlaik ierobežo dalību darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz sievietēm; mudina Komisiju veicināt sieviešu saimniecisko darbību un nodrošināt vienlīdzību visos līmeņos ikvienas personas profesionālajā dzīvē ES, jo tā ir ieguvums Eiropas sabiedrībai, ekonomikai un darba videi, ņemot vērā, ka dzimumu līdztiesība ir priekšnoteikums Eiropas panākumiem, konkurētspējai un ilgtspējīgai izaugsmei; mudina Komisiju nodrošināt, ka priekšlikumi par

---

101 *Eurochambres*, publikācija "Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs", https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

regulējuma vienkāršošanu nav pretrunā mērķim panākt dzimumu līdztiesību;

46. norāda, ka praksē ir jāpiemēro ES tiesību aktos nostiprinātais princips par vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu; aicina Komisiju novērst darba samaksas sistēmiskās atšķirības, ko rada tas, ka darbs nozarēs, kurās dominē sievietes, piemēram, aprūpes, veselības aprūpes, izglītības un mazumtirdzniecības nozarēs, netiek atzīts un ir par zemu novērtēts; prasa pieņemt saistošus ES pasākumus, lai nodrošinātu arī vienādu darba samaksu par vienādi vērtīgu darbu un uzlabotu darba apstākļus par zemu novērtētās nozarēs, kurās dominē sievietes; tādēļ mudina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, lai izstrādātu dzimumneitrālus darba novērtēšanas instrumentus un kritērijus, kas ļautu ES mērogā definēt un salīdzināt "darba vērtību", lai taisnīgāk novērtētu un atalgotu darbu, kas veikts nozarēs, kurās dominē sievietes; norāda, ka tas būtu jādara, nodrošinot darba koplīguma slēgšanas tiesības, stiprinot darba inspekcijas un garantējot sieviešu vienlīdzīgu pārstāvību sociālajā dialogā;

47. aicina Komisiju un dalībvalstis efektīvi pievērsties joprojām pastāvošajai vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirībai, tostarp novirzot ESF+ līdzekļus, lai atbalstītu dzimumu stereotipu apkarošanu izglītībā un darba konsultācijās, un veicinot daudzveidības hartas un iniciatīvas privātajā un publiskajā sektorā;

Sieviešu nabadzība

48. aicina Komisiju gaidāmajā nabadzības apkarošanas stratēģijā iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu strukturālajai nabadzībai; mudina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt ekonomiskos un sociālos pasākumus, lai novērstu sieviešu nabadzību un sieviešu sociālo atstumtību, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi pienācīgiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, enerģijai un transportam; uzsver, ka tiesības uz pienācīgu un cenas ziņā pieejamu mājokli ir pamattiesības, kas jāaizsargā un jāatzīst par priekšnoteikumu citu pamattiesību izmantošanai; atgādina, ka sakarā ar nevienlīdzīgu mājokļu pieejamību daudzas sievietes ir spiestas dzīvot necienīgās un nedrošās situācijās, kurās draud bezpajumtniecība un vardarbība; aicina Komisiju to ņemt vērā gaidāmajā ES plānā par cenas ziņā pieejamiem mājokļiem un īpašu uzmanību pievērst ar dzimumu saistītas vardarbības upuru vajadzībām pēc mājokļa un pienācīgām patvēruma iespējām; uzsver, ka dalībvalstīs būtu efektīvi jāaizsargā sociālā nodrošinājuma un mājokļu pieejamība visiem, un aicina Komisiju to pastāvīgi veicināt; mudina Komisiju turpināt cīņu pret "menstruālo nabadzību", kas ir nepietiekama piekļuve menstruālās higiēnas produktiem un sanitārajiem punktiem un skar aptuveni 10 % menstruējošo iedzīvotāju Savienībā, kā arī nesamērīgi ietekmē marginalizētas un

neaizsargātas grupas, ierobežojot viņu līdzdalību sociālajā, izglītības un profesionālajā dzīvē; aicina Komisiju nodrošināt piekļuvi pieejamiem menstruālajiem produktiem un vispirms sākt ar Direktīvas 2004/113/EK pārskatīšanu, lai atceltu PVN menstruālajiem produktiem un novērstu nepamatotas cenu atšķirības, ko bieži dēvē par "rozā nodokli" un kas palielina izmaksas par veselības aprūpes produktiem un pakalpojumiem, kurus pārdod sievietēm;

Sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesība izglītībā, apmācībā un digitālajā jomā

49. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt meitenēm piekļuvi kvalitatīvai izglītībai, kas ir priekšnosacījums dzimumu līdztiesībai, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm un viņu tiesību pilnīgai izmantošanai; mudina Komisiju nodrošināt dzimumiekļaujošu un dažāda vecuma personu iekļaujošu piekļuvi visiem izglītības un apmācības līmeņiem, tādējādi veicinot dzimumu līdztiesību un likvidējot dzimumu stereotipus un kaitējošas sabiedrības normas, un jo īpaši atbalstīt visneaizsargātākās sievietes, meitenes un personas, kas savā izglītības ceļā saskaras ar intersekcionālu diskrimināciju; mudina Komisiju nodrošināt, ka prasmju savienība pievēršas dzimumu līdzsvara trūkuma problēmai nolūkā sniegt pilnvērtīgas iespējas visiem cilvēkiem visā ES;

50. mudina Komisiju ieguldīt pedagogu profesionālajā attīstībā, lai labāk apkarotu dzimumu stereotipus gan pirmsskolas posmā, gan pieaugušo izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, apmācībā darbavietā, visos formālās un neformālās mācīšanās veidos, un sniegt izdevējiem pamatnostādnes par to, kā izglītības materiālos izskaust ar dzimumu saistītus aizspriedumus; aicina Komisiju veicināt obligātas apmācības programmas visiem izglītības nozarē strādājošajiem, tostarp ikdienējās mācīšanās nozarē strādājošajiem un brīvprātīgajiem, un veicināt arī drošu infrastruktūru, konfidenciālus ziņošanas mehānismus un disciplinārus pasākumus;

51. aicina Komisiju atzīt uz piekrišanu balstītu, visaptverošu, zinātniski precīzu un vecumam atbilstošu tādu dzimumaudzināšanu un izglītību par attiecībām, kas pamatojas uz cilvēktiesībām un dzimumu līdztiesību un ir galvenais elements dzimumu stereotipu izskaušanā un kaitīgas uzvedības novēršanā, un izstrādāt dalībvalstīm paredzētas ES pamatnostādnes šādai izglītošanai; norāda, ka mērķim vajadzētu būt sniegt jauniešiem zināšanas par ķermeņa autonomiju, veselīgām attiecībām, reproduktīvo veselību un ar dzimumu saistītas vardarbības un diskriminācijas novēršanu; uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt nepilngadīgos tiešsaistē no vardarbīga un kaitīga pornogrāfiska satura;

52. mudina Komisiju un dalībvalstis veikt pasākumus, lai samazinātu dzimumu nevienlīdzību, jo īpaši *STEM*, MI un digitālajā nozarē,

veicinot integrētu stratēģiju sieviešu un meiteņu izglītības stiprināšanai no agrīna vecuma šajās nozarēs; uzsver, ka šādā stratēģijā būtu jāiekļauj iniciatīvas, kuru mērķis ir motivēt sievietes un meitenes izvēlēties *STEM*, un aicina Komisiju nodrošināt sievietēm vienlīdzīgu piekļuvi profesionālās apmācības kursiem, praksei un izpratnes veicināšanas kursiem šajos priekšmetos, veicinot apmācību un mūžizglītību, izplatot veiksmīgu un iekļaujošu izglītības paraugpraksi, popularizējot sieviešu lomu un mudinot sievietes iegūt zināšanas un attīstīt prasmes, kas ir būtiskas, lai viņām būtu vienlīdzīga piekļuve darba iespējām tādās jaunās jomās kā digitālā nozare, zaļā pārkārtošanās, ekonomika un uzņēmējdarbība kopumā un par prioritāti noteikt daudzveidību un iekļaušanu *STEM* jomā; norāda, ka arī zēni būtu jāmudina iesaistīties IVL (izglītība, veselība un labklājība) nozarē; uzsver, ka digitālajām tehnoloģijām un platformām ir īpaši būtiska nozīme sieviešu un meiteņu vispārējā izglītības un apmācības procesā, kā arī daudzās darba atlases procedūrās; pauž nožēlu par negatīvo ietekmi, ko rada nevienlīdzīga piekļuve tehnoloģijām, kas var kavēt sieviešu un meiteņu digitālās pratības attīstību; aicina Komisiju nodrošināt, lai tehnoloģiju nepieejamība nesamērīgi neietekmētu sievietes un meitenes visā viņu daudzveidībā;

53. aicina Komisiju saglabāt un turpināt izstrādāt pilnīgas neiecietības politiku attiecībā uz visiem ar dzimumu saistītas vardarbības veidiem digitālajā vidē; atgādina, ka intīmu materiālu, tostarp dziļviltojumu, kibervajāšanas, kiberuzmākšanās un kiberkūdīšanas uz vardarbību vai naida kurināšanas (naida runas), kopīgošana bez piekrišanas ir krimināli sodāma saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, un šo noziedzīgo nodarījumu definīcijas būtu pienācīgi jāievieš dalībvalstu tiesību aktos; prasa uzlabot ES mēroga sadarbību, lai atklātu digitālus ar dzimumu saistītus noziedzīgus nodarījumus, piemēram, kiberuzmākšanos un manipulētu mediju izplatīšanu bez piekrišanas, un sauktu pie atbildības par tiem; uzsver, ka ir vajadzīgas pārrobežu digitālās kriminālistikas spējas un tiesiskā apmācība; aicina Komisiju turpināt uzraudzīt un izstrādāt politiku attiecībā uz citiem ar dzimumu saistītas vardarbības veidiem tiešsaistē, jo īpaši attiecībā uz meitenēm un *LGBTQI+* jauniešiem;

54. aicina Komisiju iekļaut preventīvus pasākumus un aizsardzības pasākumus visās digitālās politikas jomās, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdztiesībai, ar dzimumu saistītai vardarbībai un cilvēktiesībām, kā arī nepilngadīgo aizsardzībai tiešsaistē; mudina Komisiju nodrošināt riska novērtēšanas un mazināšanas pienākumu pilnīgu izpildi saskaņā ar spēkā esošajiem instrumentiem, piemēram, DPA, tostarp tā rīcības kodeksu, un Mākslīgā intelekta aktu, vienlaikus izstrādājot arī jaunus politikas priekšlikumus, piemēram, saskaņā ar Eiropas demokrātijas vairogu un Digitālā taisnīguma aktu; aicina publiski pārbaudīt ikgadējos riska novērtējumus, kas saistīti ar dzimumbalstītu vardarbību, un riska mazināšanas

pasākumus, ko ieviesušas ļoti lielas tiešsaistes platformas (*VLOP*) un ļoti lielas tiešsaistes meklētājprogrammas (*VLOSE*), lai veicinātu pētniecību un labāku izpratni par šo parādību;

55. aicina Komisiju pievērst īpašu uzmanību tam, kā algoritmi var reproducēt un pastiprināt seksisma vai pazemojošu saturu, nosakot lielāku pārredzamību un izolējot MI ģenerētos datus pēc dzimuma, lai identificētu diskriminācijas modeļus; mudina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt politiku un īstenot izglītojošas un izpratni veicinošas programmas, kuru mērķis ir novērst un atzīt ar dzimumu saistītu vardarbību un reaģēt uz to, jo īpaši jauniešu vidū; aicina Komisiju ieguldīt pētniecībā, kas novēro dzimumu līdztiesību mediju un digitālajās nozarēs, tostarp ar intersekcionālu perspektīvu;

Privātās un darba dzīves saskaņošana un dzimumu nevienlīdzības novēršana aprūpes sniegšanā

56. aicina Komisiju īstenot tiesības aprūpēt un tiesības saņemt aprūpi, kā atzīts Eiropas sociālo tiesību pīlāra 18. principā; uzsver, ka aprūpes darbs ir jāatzīst, jāatalgo un jāatbalsta, tostarp kā sabiedriskais labums, un prasa izveidot kvalitatīvas, cenas ziņā pieņemamas un pieejamas aprūpes sistēmas, kas nodrošina cieņu gan aprūpes saņēmējiem, gan aprūpes darbiniekiem;

57. tāpēc aicina Komisiju Eiropas Aprūpes stratēģiju pārveidot par visaptverošu Eiropas aprūpes kursu, pievēršoties gan formālajiem, gan neformālajiem aprūpētājiem (galvenokārt sievietēm abos gadījumos), un to aprīkot ar saistošiem leģislatīviem un finanšu instrumentiem, lai ieguldītu cenas ziņā pieņemamos un kvalitatīvos bērnu aprūpes pakalpojumos, izglītojošās pēcskolas programmās un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumos un nodrošinātu vispārēju piekļuvi tiem; atkārtoti norāda, ka aprūpes kursam vajadzētu būt tādai aprūpes pieejai, kas balstīta uz tiesībām, un aprūpes infrastruktūras finansēšana būtu jāveic, izmantojot progresīvus nodokļus un publisko pakalpojumu sniegšanu; uzsver, ka attiecībā uz neformālajiem aprūpētājiem ir vajadzīga ES un valstu politika, kuras mērķis ir nodrošināt finansiālu atbalstu un atelpu, apmācību, iekļaušanu pensiju un veselības aprūpes sistēmās, lai mazinātu aprūpes pienākumu negatīvo ietekmi uz sieviešu karjeru un ekonomisko neatkarību; aicina Komisiju palielināt ieguldījumus, lai uzlabotu darba apstākļus un veselības un drošības standartus aprūpes nozarē, kurā lielākā daļa darba ņēmēju ir sievietes;

58. aicina Komisiju atvieglot likumīgas iespējas aprūpes jomā strādājošām migrantēm, kuras nesamērīgi skar intersekcionālā diskriminācija, formalizēt viņu statusu, atzīt viņu kvalifikāciju un nozīmīgo ieguldījumu aprūpes sistēmās ES, nodrošināt piekļuvi kvalitatīvām darbvietām saskaņā ar gaidāmo kvalitatīvu darbvietu ceļvedi un nodrošināt viņām taisnīgus darba apstākļus, veicinot vienlīdzīgas iespējas aprūpes nozarē;

59. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis nodrošināt Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvas un tajā ietverto pasākumu ātru un pilnīgu transponēšanu; turklāt aicina Komisiju izveidot stingrus izpildes, uzraudzības un gada ziņošanas mehānismus, kas paredzēti direktīvā, un vajadzības gadījumā sākt pārkāpuma procedūras vai citus izpildes pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību, un piešķirt īpašu finansējumu saskaņā ar nākamo DFS, kā arī nākt klajā ar ieteikumu par ES līmeņa kvalitātes standartiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, tostarp attiecībā uz personālu, apmācību un kvalitātes nodrošināšanu; aicina Komisiju pārskatīt Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu, lai nodrošinātu tās atbilstību paredzētajam mērķim, stiprinātu to, turpinot attīstīt un paplašināt maternitātes, paternitātes un kopīgo vecāku aprūpes atvaļinājumu un uzlabojot stimulus otram vecākam izmantot bērna kopšanas atvaļinājumu, tādējādi vēl vairāk aizsargājot vecākus un atvieglojot apmaksātas nodarbinātības un aprūpes pienākumu apvienošanu; mudina Komisiju pagarināt apmaksāta maternitātes un paternitātes atvaļinājuma periodus visās dalībvalstīs, veicināt nenododamu bērna kopšanas atvaļinājumu un pieņemt pasākumus, lai pārdalītu aprūpes pienākumus gan mājsaimniecībās, gan starp valsti un ģimenēm;

60. uzsver, ka neatbilstoša transporta infrastruktūra, sabiedriskā transporta savienojamības trūkums un cenas ziņā nepieejamas mobilitātes iespējas ir ar dzimumu saistīts strukturāls šķērslis sieviešu piekļuvei nodarbinātībai, izglītībai, veselības aprūpei un aprūpes pakalpojumiem, jo īpaši lauku, attālos un zemu ienākumu reģionos; aicina Komisiju un dalībvalstis kā daļu no plašākiem centieniem samazināt transporta nabadzību un veicināt teritoriālo vienlīdzību par prioritāti noteikt ieguldījumus iekļaujošās, drošās, cenas ziņā pieņemamās un ilgtspējīgās transporta sistēmās, kurās ņemti vērā sieviešu īpašie mobilitātes modeļi un vajadzības;

61. uzsver, ka ES ir jāīsteno modelis “vienlīdzīgs pelnītājs–vienlīdzīgs aprūpētājs”, lai panāktu vienlīdzīgāku dzimumu līdzsvaru attiecībā uz aprūpes pienākumiem visās ES dalībvalstīs un ES iestādēs; prasa stingri veicināt paternitātes atvaļinājumu, kas ieviests ar Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu, kā arī palielināt informētību par ciešo saikni starp darba un privātās dzīves līdzsvara pasākumiem un vīriešu un sieviešu aprūpes atšķirībām, kas ietekmē nodarbinātības, darba samaksas un pensiju atšķirības; uzsver, ka aprūpes sniegšanas pienākumi nedrīkst būt šķērslis sieviešu karjeras attīstībai;

62. prasa ik gadu 20. martu noteikt par Eiropas Darba un privātās dzīves līdzsvara dienu, kas simboliski atspoguļotu dienas un nakts vienlīdzību pavasara periodā;

Klimats, vide un dzimumu līdztiesība

63. uzsver vides degradācijas kaitīgo ietekmi uz sieviešu un meiteņu veselību, jo īpaši perfluoralkilvielu un polifluoralkilvielu (*PFAS*)

ietekmi, un mudina Komisiju palielināt informētību par šo saistību un visos sava darba procesos nodrošināt koordinētu un visaptverošu pieeju šai saistībai starp klimata pārmaiņām un dzimumu līdztiesību, kā arī īstenot politiku, lai novērstu pastāvīgu vides iznīcināšanu un sieviešu, meiteņu un neaizsargāto grupu veselības pasliktināšanos;

64. uzsver, ka ārpolitika, drošība un aizsardzība būtu jāsaprot to visplašākajā nozīmē, izmantojot uz cilvēku vērstu pieeju, tostarp sociālo, izglītības, vides un kultūras dimensiju, sociālo un klimatisko taisnīgumu, un visiem šiem aspektiem ir vajadzīga spēcīga demokrātija un līdztiesība, tostarp dzimumu līdztiesība; uzsver, ka ir jāīsteno programma "Sievietes, miers un drošība" kā viens no ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) pamatprincipiem, un atkārtoti norāda, ka tas ir jāņem vērā visā ar KĀDP saistītajā finansējumā, vienlaikus atzīstot plašākus drošības aspektus; aicina Komisiju izvērtēt progresu, kas panākts programmas "Sievietes, miers un drošība" īstenošanā ES līmenī, un iesniegt savus secinājumus Padomei un Eiropas Parlamentam; mudina Komisiju, pamatojoties uz izvērtējumu, nākt klajā ar rīcības plānu par turpmākiem pasākumiem saistībā ar Rīcības plānu attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību (2019.–2024. gads), pielāgojot un paplašinot to konfliktu un jaunu apdraudējumu mainīgajam raksturam un izklāstot darbības, lai panāktu dzimumu ziņā līdzsvarotu un dzimumvērīgu vadību ES lēmumu pieņemšanas līmeņos; prasa veicināt ANO Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanu, izmantojot valstu rīcības plānus attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību (NAP 1325-IV), un aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt sieviešu pieņemšanu darbā, noturēšanu un karjeras attīstīšanu valsts bruņotajos spēkos un civilajās misijās, kā arī integrēt dzimumperspektīvu drošības un aizsardzības politikas veidošanā, plānošanā un īstenošanā;

65. aicina Komisiju nodrošināt konsekventu un ilgtspējīgu budžeta plānošanu visām ar dzimuma aspektu saistītajām darbībām ES aizsardzības un drošības jomā, kā paredzēts ES rīcības plānā attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību; uzsver, ka ir vajadzīgs īpašs finansējums ar dzimuma aspektu saistītām darbībām kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās, ietverot īpašu budžeta pozīciju dzimumu līdztiesības konsultantiem civilajās KDAP misijās;

66. uzsver, ka krīzes, piemēram, bruņoti konflikti, teritorijas okupācija, dabas katastrofas, humanitārās krīzes, enerģētiskā nabadzība, klimata pārmaiņas un dzīves dārdzības krīze, saasina pastāvošo nevienlīdzību; feministi, *LGBTIQ+* un *SRHR* cilvēktiesību aizstāvji, kas strādā ar šiem jautājumiem, ir jāaizsargā, izmantojot īpašus mehānismus, jo īpaši valstīs, kurās vērojama demokrātijas lejupslīde; aicina Komisiju gaidāmajā dzimumu līdztiesības stratēģijā laikposmam pēc 2025. gada iekļaut krīžu pārvarēšanu, sagatavotību un drošību;

67. aicina Komisiju vēlreiz pārskatīt progresu, kas panākts, īstenojot pašreizējo Dzimumu līdztiesības rīcības plānu (*GAP III*), un turpināt īstenot mehānismu, lai izsekotu ES finansējuma apjomu dzimumu līdztiesībai, kas piešķirts un izmaksāts partnervalstīs, un ziņot par to, izmantojot *GAP III*; mudina Komisiju saglabāt plāna īstenošanas tempu un vērienīgumu un aicina Komisiju sākt gatavoties vērienīgam Dzimumu līdztiesības rīcības plānam laikposmam pēc 2027. gada (*GAP IV*), lai nodrošinātu tā savlaicīgu pieņemšanu, tostarp nākamajā priekšlikumā par DFS 2028.–2034. gadam paredzot pienācīgu finansējumu plāna īstenošanai; uzsver, ka *GAP III* galvenajiem principiem, proti, uz cilvēktiesībām, tostarp *SRHR*, balstītai pieejai, intersekcionalitātei un dzimumu līdztiesības ziņā pārveidojošai pieejai, vajadzētu būt neatņemamai *GAP IV* daļai un būtu jāstiprina to konkrēta īstenošana; aicina Komisiju palielināt politisko un finansiālo atbalstu dzimumu līdztiesības iniciatīvām un tādām ANO aģentūrām kā *UN Women* un ANO Iedzīvotāju fonds (*UNFPA*), īpašu uzmanību pievēršot *UNFPA* iniciatīvai "Piegādes partnerība";

68. aicina Komisiju izveidot īpašu atbalsta dienestu, kas darbotos ar ES diplomātisko pārstāvniecību starpniecību trešās valstīs un kam būtu īpašas pilnvaras sniegt atbalstu sieviešu tiesību aizstāvjiem un organizācijām visā pasaulē nolūkā apkarot pret dzimumu līdztiesību vērstas kustības; mudina Komisiju un dalībvalstis atkārtoti apstiprināt savu apņemšanos attiecībā uz dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm visā pasaulē un palielināt finansējumu sieviešu organizācijām, jo īpaši globālajos dienvidos un reģionos, kuros dzimumu līdztiesība ir apdraudēta, nolūkā novērst nepilnības attīstības palīdzībā sieviešu tiesību organizācijām, ko izraisīja ASV Starptautiskās attīstības aģentūras (*USAID*) palīdzības samazinājums;

69. mudina Komisiju garantēt saskaņotību starp iekšpolitiku un ārpolitiku dzimumu līdztiesības jomā, proti, gaidāmajā dzimumu līdztiesības stratēģijā laikposmam pēc 2025. gada (*GAP III* un *GAP IV*), un nodrošināt, ka tās tiek koordinētas ar visām citām attiecīgajām esošajām un gaidāmajām stratēģijām, satvariem un rīcības plāniem, piemēram, ES stratēģiju invaliditātes jomā 2021.–2030. gadam, ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģisko satvaru, ES stratēģiju par cietušo tiesībām, *LGBTIQ* stratēģiju un ES rasisma apkarošanas rīcības plānu; aicina Komisiju nodrošināt lielāku pārredzamību un ieinteresēto personu iesaisti visu ar dzimumu saistīto iniciatīvu īstenošanā un sistemātiskāk iesaistīt Parlamentu šo darbību kontrolē un novērtēšanā;

Pilsoniskās sabiedrības un sieviešu tiesību organizāciju aizsardzība un pret dzimumu līdztiesību vērstu kustību apkarošana

70. ar bažām norāda uz satraucošo naida noziegumu un naida runas pieaugumu, kas vērsti pret sievietēm, *LGBTIQ*+, rasu vai etniskajām

minoritātēm un citām marginalizētām grupām, un uzsver saikni starp tiesiskuma un demokrātijas standartu pasliktināšanos un pamattiesību, jo īpaši sieviešu un minoritāšu tiesību, pārkāpumiem; uzsver, ka aizsardzības pasākumu nekonsekventa īstenošana dalībvalstīs noved pie nepietiekamas aizsardzības un pakļauj noteiktas grupas lielākam diskriminācijas un vardarbības riskam; pauž bažas par progresa trūkumu līdztiesības un diskriminācijas novēršanas tiesību aktu īstenošanā dažās dalībvalstīs un mudina Komisiju šo jautājumu risināt dzimumu līdztiesības stratēģijā laikposmam pēc 2025. gada; atzinīgi vērtē to, ka ir atcelts lēmums atsaukt horizontālo diskriminācijas novēršanas direktīvu, un mudina dalībvalstis nekavējoties pieņemt tiesību aktus;

71. mudina Komisiju nodrošināt visaptverošu uzraudzības un pārskatatbildības mehānismu, lai ātri novērstu demokrātijas, sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības pastāvīgo vājināšanos, tostarp *SRHR* un *LGBTIQ*+tiesības, kas ir nesaraujami saistītas; aicina Komisiju balstīties uz esošajiem mehānismiem, lai novērtētu atbilstību tiesiskumam vai pamattiesībām, un pakāpeniski izstrādāt īpašu mehānismu, kas aptvertu visas Savienības vērtības saskaņā ar LES 2. pantu, tostarp demokrātiju, tiesiskumu, pamattiesības un cilvēktiesības, tostarp sieviešu tiesības, un kas darbotos saskaņā ar iestāžu nolīgumu starp Komisiju, Parlamentu un Padomi, nodrošinot vienotu pieeju ikgadējai uzraudzībai visās dalībvalstīs un skaidru saikni ar konkrētiem Savienības pasākumiem gadījumos, kad trūkumi joprojām nav novērsti; norāda, ka visos pasākumos regresa novēršanai būtu jāatspoguļo intersekcionāla perspektīva; mudina Komisiju veikt padziļinātu pētījumu par kustībām, kuras vēršas pret dzimumu līdztiesību, nolūkā gūt dziļāku priekšstatu par to pašreizējām darbībām un finansēšanas stratēģijām; uzsver, ka izpratnei par šo dinamiku ir izšķiroša nozīme modernas, iekļaujošas un iecietīgas Eiropas saglabāšanā;

72. ar lielām bažām uzsver tā dēvētās manosfēras paplašināšanos; uzsver, ka sociālo mediju platformu izmantotie algoritmi pastiprina ārkārtīgi mizogīnistisku saturu; mudina Komisiju izmeklēt un sodīt *VPLO*, kas nepilda savus pienākumus izņemt kaitīgu saturu; mudina Komisiju izpētīt pieaugošās atšķirības jaunu vīriešu un sieviešu attieksmē pret dzimumu līdztiesību, novērtēt to ietekmi uz sabiedrību, jo īpaši tiešsaistes vidē, un izstrādāt pasākumus, lai risinātu un novērstu mizogīnijas un galēji labējo vērtību pieaugumu zēnu un jaunu vīriešu vidū attiecībā uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām; tādēļ aicina Komisiju veicināt visaptverošu, vecumam atbilstošu dzimumaudzināšanu un attiecību izglītību skolās, stiprināt kritisko medijpratību, apkarot ar dzimumu saistītu maldinošu informāciju un dezinformāciju un novērst dzimumu stereotipus; uzsver, ka ir vajadzīga dziļāka izpratne par piespiedu celibāta fenomenu un ideoloģiju, un uzsver, cik svarīga ir profilakse, īstenojot aktīvāku politiku, lai vērstos pret šādu ideoloģiju un tās

vēstījumiem, novēršot arī iespējamās psihoemocionālās veselības problēmas un drošības problēmas;

73. atgādina par izšķirošo un neaizstājamo lomu, kāda līdzsvara un atsvara sistēmā veselīgā demokrātijā ir pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO), jo īpaši sieviešu tiesību organizācijām un sieviešu cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp tiem, kas strādā humānās palīdzības nozarē, lai aizstāvētu un veicinātu dzimumu līdztiesību, cilvēktiesības un pamatbrīvības, jo īpaši politiskās, sociālās un institucionālās pretreakcijas laikā; aicina Komisiju atzīt, aizsargāt, nodrošināt drošību un atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, sieviešu cilvēktiesību organizācijas un aizstāvjus, feministus, *LGBTIQ*+ un seksuālo un reproduktīvo tiesību kustības, kam ir būtiska nozīme, atbalstot iekļaujošas politikas reformas, vēršoties pret diskriminējošu praksi un mobilizējot kopienas pamattiesību aizsardzībai ES un pasaulē; norāda, ka pret tām arvien biežāk vēršas galēji labēji un pret tiesībām vērsti dalībnieki; aicina Komisiju ES politikas pasākumos un dzimumu līdztiesības stratēģijā pēc 2025. gada kā horizontālu pīlāru iekļaut darbības un ieteikumus saistībā ar to pilsoniskās sabiedrības organizāciju aizsargāšanu un atbalstīšanu, kuras strādā pie sieviešu tiesībām, dzimumu līdztiesības un diskriminācijas novēršanas;

74. mudina Komisiju nodrošināt ilgtspējīgu un pieejamu finansējumu sieviešu tiesību organizācijām, tostarp izmantojot jauno DFS, un saglabāt un stiprināt savu apņemšanos atbalstīt, tostarp finansiāli, pilsonisko sabiedrību, izmantojot programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*CERV*) un nodrošinot, ka tā joprojām ir stabils instruments, lai novērstu jaunus draudus tiesībām un brīvībām; jo īpaši aicina Komisiju saglabāt *CERV* kā atsevišķu programmu, kas tiek tieši pārvaldīta, un būtiski palielināt tās finansējumu, lai reaģētu uz nepietiekami finansētu PSO vajadzībām un pieaugošajiem draudiem un izaicinājumiem pilsoniskajai telpai un ES vērtībām; mudina Komisiju saglabāt programmas, kas paredzētas dzimumu līdztiesībai un sieviešu tiesībām, tostarp *SRHR*, kā arī īpašas sadaļas, piemēram, *Daphne*, kam arī turpmāk vajadzētu būt autonomai programmai ar atsevišķu budžeta pozīciju jaunajā DFS, lai apkarotu ar dzimumu saistītu vardarbību un diskrimināciju, tostarp pret *LGBTIQ*;

75. brīdina, ka ievērojamu daļu finansējuma, kas veicina pret dzimumu līdztiesību vērstu kustību izaugsmi visā ES, nodrošina ārvalstu dalībnieki; atkārtoti uzsver, ka visam finansējumam ir jāatbilst Savienības kopējām vērtībām, kas ir noteiktas LES 2. pantā un Pamattiesību hartā, nodrošinot, ka finansiālais atbalsts nostiprina ES demokrātiskās vērtības; aicina Komisiju pārskatīt un auditēt visu pašreizējo finansējumu, ievērojot dzimumu līdztiesības principu, saskaņā ar principu “nekaitēt”, lai nodrošinātu, ka ES līdzekļi netiek novirzīti antidemokrātiskiem un pret dzimumu līdztiesību vērstiem mērķiem un projektiem; mudina Komisiju cieši uzraudzīt, kā

dalībvalstīs tiek īstenoti dalīti pārvaldītie līdzekļi, kuru mērķis ir veicināt dzimumu līdztiesību un atbalstīt pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu nevalstiskās organizācijas, lai nodrošinātu, ka uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus šādu līdzekļu iegūšanai netiek apzināti apturēti vai liegti;

76. aicina Komisiju cieši uzraudzīt, kā dalībvalstis īsteno Eiropas Cilvēktiesību tiesas un ES Tiesas spriedumus, īpašu uzmanību pievēršot spriedumiem par dzimumu līdztiesību, nediskriminēšanu un minoritāšu tiesībām, nodrošinot, ka dalībvalstis pilnībā ievēro savas starptautiskās saistības;

Transversāli līdzekļi dzimumu līdztiesības panākšanai

77. prasa piešķirt pienācīgu finansējumu ES pētījumiem par dzimumu līdztiesību, tostarp *EIGE* un ES Pamattiesību aģentūrai, un to darīt, izmantojot tādus instrumentus kā dzimumu līdztiesības plānu projekti, ko finansē no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa"; prasa uzlabot metodiku, kas ļautu noteikt ne tikai ES līdzekļu saņēmējus, bet arī programmām piemītošo pārveides potenciālu; mudina Komisiju nodrošināt, ka ES līdzekļi tiek piešķirti tikai projektiem, kas atbilst ES pamattiesībām un principiem, tostarp dzimumu līdztiesībai, *SRHR* pieejamībai un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanai; mudina Komisiju nodrošināt taisnīgu un sociāli godīgu pārkārtošanos, kas darbojas visu labā, izstrādājot dzimumu līdztiesības ziņā pārveidojošu intersekcionālu stratēģiju, lai risinātu galvenos jautājumus, un uzsver, ka ir jāpalielina ieguldījumi būtiskos sociālajos pakalpojumos, lai veicinātu sieviešu neatkarību, līdztiesību un emancipāciju;

78. atzīst, ka daudzas sievietes saskaras ar intersekcionālu nevienlīdzību un diskrimināciju ES, un mudina Komisiju turpināt attīstīt intersekcionalitātes kā transversāla principa piemērošanu jaunajā dzimumu līdztiesības stratēģijā laikposmam pēc 2025. gada un visos leģislatīvajos un neleģislatīvajos pasākumos;

79. mudina Komisiju un dalībvalstis iekļaut intersekcionalitāti visās politikās, kas saistītas ar dzimumu līdztiesību, tādējādi atzīstot, ka ar dzimumu saistītu vardarbību un diskrimināciju pastiprina arī citi faktori, piemēram, vecums, rase, etniskā izcelsme, minoritātes, invaliditāte un seksuālā orientācija, un ka šo faktoru krustošanās rada vairākus unikālus diskriminācijas veidus, kuru novēršanai vajadzīgi mērķtiecīgi un kontekstuāli pasākumi;

80. aicina Komisiju nodrošināt, ka pasākumi aptver visu ES teritoriju un nodrošina efektīvus instrumentus, lai novērstu reģionālās atšķirības dzimumu līdztiesības jomā gan starp ES dalībvalstīm un to reģioniem, gan to iekšienē; uzsver, ka šiem pasākumiem vajadzētu būt pielāgojamiem un pietiekamiem resursiem, lai novērstu dzimumu

nevienlīdzību, ņemot vērā katrā reģionā pieejamos resursus, pieejamību un progresa līmeni;

81. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz sieviešu būtisko lomu lauku apvidos savu kopienu un lauksaimniecības dzīvotspējas saglabāšanā, viņu ieguldījums bieži vien netiek atzīts un viņas joprojām saskaras ar daudzām problēmām, tostarp ierobežotām nodarbinātības iespējām, sliktāku piekļuvi pakalpojumiem, mazāk attīstītu infrastruktūru un nepietiekamu pārstāvību lēmumu pieņemšanā; aicina Komisiju izveidot un īstenot apakšprogrammas un pasākumus, kas paredzēti sievietēm lauku apvidos;

Institucionālā vide dzimumu līdztiesības panākšanai

82. aicina Komisiju uzlabot un atbalstīt Padomes sastāvu dzimumu līdztiesības jautājumos, pulcējot par dzimumu līdztiesību atbildīgos ministrus un valsts sekretārus, kas nodarbojas ar sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības jautājumiem, lai īstenotu kopīgus un konkrētus pasākumus, tostarp ar Padomes prezidentūru starpniecību, un nodrošinātu, ka dzimumu līdztiesības jautājumi tiek apspriesti visaugstākajā politiskajā līmenī;

83. mudina Komisiju uzraudzīt un veicināt Direktīvas par līdztiesības iestāžu standartiem (Direktīva (ES) 2024/1499) ātru īstenošanu un nākt klajā ar ieteikumu dalībvalstīm par to darbības standartiem un uzdevumiem, lai atvieglotu direktīvas pareizu transponēšanu un nodrošinātu līdztiesības iestāžu izveides saskaņošanu visā Savienībā; uzsver, cik svarīga ir ES pievienošanās Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, un aicina Komisiju nekavējoties rīkoties, lai panāktu šā mērķa sasniegšanu, un pieprasīt ES Tiesas juridisko atzinumu;

84. atzinīgi vērtē *EIGE* konstruktīvo sadarbību un īpašo darbu, kam ir izšķiroša nozīme pienācīgā datu vākšanā, salīdzināmu dalītu datu analīzē, pētījumu un norādījumu sniegšanā ES iestādēm un dalībvalstīm, kā arī ar dzimumu saistītu ES tiesību aktu īstenošanas uzraudzībā visās ES dalībvalstīs; aicina Komisiju nodrošināt, ka *EIGE* ir pietiekami finanšu resursi un cilvēkresursi un spējas, lai varētu efektīvi veikt savus uzdevumus; atgādina, ka *EIGE* ir saskāries ar pastāvīgām problēmām saistībā ar darbinieku trūkumu, ko vēl vairāk saasināja straujais tehniskās palīdzības pieprasījumu pieaugums; tādēļ prasa, lai *EIGE* tiktu piešķirti jauni pagaidu darbinieki;

85. aicina Komisiju dzimumu līdztiesības stratēģijas laikposmam pēc 2025. gada sagatavošanā un īstenošanā aktīvi apspriesties un iesaistīt sievietes un meitenes visā viņu daudzveidībā, tostarp ar pārstāvības organizāciju starpniecību;

86. aicina Komisiju atzīt PSO un dažādu līmeņu dalībnieku, piemēram, lauku kopienu, vietējo rīcības grupu, vietējo un reģionālo pašvaldību, kā arī akadēmisko aprindu un iestāžu, piemēram, Reģionu komitejas, svarīgo lomu dzimumu līdztiesības īstenošanā; tādēļ aicina Komisiju

ievērot iekļaujošu pieeju un cieši iesaistīt visas šīs ieinteresētās personas, kas palīdzētu sasniegt mērķus, kuri noteikti dzimumu līdztiesības stratēģijā laikposmam pēc 2025. gada;

87. uzsver, ka ir svarīgi sadarboties ar šīs jomas ekspertiem; aicina Komisiju arī nodrošināt, ka dzimumu līdztiesības politika tiek pienācīgi finansēta un atbalstīta vietējā un reģionālā līmenī un ka ES kohēzijas un atveseļošanas fondos ir iekļautas prasības attiecībā uz skaidriem dzimumu līdztiesības mērķiem, lai nodrošinātu, ka reģionālā attīstība palīdz mazināt dzimumu nevienlīdzību, nevis to saasināt, jo tā tieši skar virkni jomu, kas ietekmē dzimumu līdztiesību, piemēram, nodarbinātību, izglītību, aprūpes infrastruktūru, veselību, atbalstu sievietēm, kas cietušas no vardarbības, un dzimumsensitīvu pilsētplānošanu un transportu;

88. aicina Komisiju sadarbībā ar *EIGE* un *Eurostat* nodrošināt un uzlabot salīdzināmu pēc dzimuma dalītu datu regulāru, uzticamu un pienācīgu vākšanu, ziņošanu un analīzi ES un dalībvalstu līmenī; aicina Komisiju izstrādāt kopīgu izsekošanas metodiku datu vākšanai, ja tāda nav pieejama, un uzsver, ka ir jāizstrādā horizontālas ES definīcijas, lai atvieglotu ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtēšanu Savienības politikas jomās; aicina Komisiju jo īpaši uzlabot datu vākšanu par dzimumbalstītas vardarbības, tostarp feminicīda, izvarošanas un citas seksuālas vardarbības, novēršanu, kriminālvajāšanu un sodīšanu par to, reģistrējot visaptverošus un salīdzināmus datus gan par cietušajiem, gan par vainīgajiem, kas sadalīti pēc dzimuma, vecuma grupas, cietušās personas un likumpārkāpēja attiecībām un nodarījuma veida, kā uzskaitīts Direktīvā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, un, ja iespējams, ari datus par dzimumu, dzimumidentitāti, rasi vai etnisko izcelsmi, seksuālo orientāciju, dzimumpazīmēm, invaliditāti un pilsonības statusu, un nodrošināt, ka dati tiek regulāri pārskatīti un izmantoti, lai sniegtu informāciju politikas veidošanai, resursu sadalei un citiem pasākumiem, kuru mērķis ir novērst un apkarot seksuālu un citu ar dzimumu saistītu vardarbību; mudina dalībvalstis sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, lai nodrošinātu noziedzīgos nodarījumos cietušo tiesību ievērošanu un izstrādātu konkrētus politikas pasākumus;

89. uzsver, ka priekšnoteikums dzimumu līdztiesības politikas izstrādei ir atbilstošu resursu piešķiršana un Dzimumu līdztiesības stratēģijas laikposmam pēc 2025. gada īstenošana;

°

° °

90. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.